

4.3
Lille Hedegård v/ Jesper Hedegaard
LI Hedegårdvej 3
7500 Holstebro

Dato: 14-03-2012
Sagsnr.: 050137-2010
Henv. til: Helene Kiærskou
Tlf.: 96117794

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget
Lille Hedegård

LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro
Beliggende på matr. nr. 12a m.fl. Den mellemste Del, Borbjerg

**MILJØGODKENDELSE MED-
DELT I HENHOLD TIL LOV NR.
1486 AF 4/12-2009 OM
MILJØGODKENDELSE M.V. AF
HUSDYRBRUG.**

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN.....	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE.....	7
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	8
GENERELLE FORHOLD.....	8
Dokumentation	8
Frist for udnyttelse af godkendelse	8
Ansøger og ejerforhold	8
Ophør af husdyrbruget	8
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	8
Landskabelige og kulturhistoriske forhold.....	8
Det ansøgte husdyrhold	9
Stalde	9
Ventilation	9
Rengøring	9
Foder.....	9
Ensilage opbevaring og håndtering.....	9
Døde dyr	9
Opbevaring af flydende husdyrgødning inkl. separeret afgasset biomasse	10
Påfyldning af gyllevogne	10
Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning.....	10
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg .....</i>	<i>10</i>
Lugt	10
Transport.....	11
Støj.....	11
Støv.....	12
Lys	12
Spildevand	12
Skadedyr	12
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	12
Miljø- og ressourcestyring	13
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	13
Drift af husdyrbrugets arealer	13
Udbringning af husdyrgødning.....	14
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets arealer.....</i>	<i>14</i>
Sædskifte	14
Fosfor.....	14
Forebyggelse af forurening af vandmiljøet	14
Grundvand	15
Arter på habitatdirektivets bilag IV	15
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD.....	15
KLAGEVEJLEDNING	15
OFFENTLIGGØRELSE	16
RETSBESKYTTELSE	17
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN.....	19
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	19
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	20
GENERELLE FORHOLD.....	20
<i>Ansøger og ejerforhold .....</i>	<i>21</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold .....</i>	<i>21</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder.....</i>	<i>22</i>
<i>Ophør af husdyrbruget.....</i>	<i>24</i>
<i>Alternative muligheder.....</i>	<i>24</i>

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	25
Det ansøgte husdyrhold	25
Produktionsniveau	25
Stalde.....	26
BAT i staldanlæg	26
Ventilation	29
Rengøring af staldanlæg og befæstet areal omkring staldanlæg	29
Foder.....	29
Ensilage opbevaring og håndtering.....	29
Fyringsanlæg	30
Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof	30
Affald og kemikalier.....	30
Døde dyr.....	32
Sprøjtemidler og medicin.....	33
Opbevaring af flydende husdyrgødning og afgasset biomasse	34
Påfyldning af gyllevogne	35
Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning.....	36
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg .....</i>	<i>37</i>
Ammoniak.....	37
Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning	39
Lugt	40
Transport.....	41
Støj.....	43
Støv.....	44
Lys	45
Spildevand	45
Skadedyr.....	46
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	46
Renere teknologi og ressourcestyring	48
HUSDYRBRUGETS UDBRINGINGSAREALER.....	51
Drift af husdyrbrugets arealer	51
Udskiftning af udbringningsarealer	53
Sædskifte	53
Udbringning af flydende husdyrgødning herunder afgasset biomasse.....	53
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer .....</i>	<i>56</i>
Grundvand	56
Bilag IV-arter.....	56
Generelle betragtninger for Natura 2000-områder.....	57
<i>Beskrivelse af Natura 2000-vandopland Venø Sund og Udpegningsgrundlag .....</i>	<i>58</i>
<i>Beskrivelse af Natura 2000-vandopland Nissum Fjord og Udpegningsgrundlag .....</i>	<i>61</i>
<i>Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer .....</i>	<i>64</i>
Nitrat.....	64
Fosfor.....	72
Holmgård Sø og Borbjerg Møllesø.....	75
Regionplanens målsætning	75
Tilstand.....	75
Næringsstoffer	76
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	76
BILAG	77
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	77
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN	78
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING	79
BILAG 4 – PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	80
BILAG 5 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG	81
BILAG 6 – GYLLETRANSPORTRUTER.....	82
BILAG 7 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG OG AMMONIAKDEPOSITION FRA ANLÆG DEL 1/2.....	83
BILAG 8 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG OG AMMONIAKDEPOSITION FRA ANLÆG DEL 2/2.....	84
BILAG 9 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE.....	85
BILAG 9 – AREALER DEL 1/2.....	86

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BILAG 9 – AREALER DEL 2/2.....	87
BILAG 10 – RISIKO FOR AFSTRØMNING FRA GYLLEBEHOLDER.....	88
BILAG 11 – JORDBUNDSTYPER.....	89
BILAG 12 – FOSFORKLASSER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	90
BILAG 13 – FOSFORFØLSOMME SØER, VANDLØB OG OPLANDE	91
BILAG 14 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING TIL OVERFLADE- OG GRUNDVAND.....	92
BILAG 15 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2	93
BILAG 16 – BEMÆRKNINGER FRA ALBERT HEDEGAARD, LL HEDEGÅRDVEJ 2, 7500 INDKOMMET I OFFENTLIGHEDSPERIODE	95
BILAG 17 – NYT BEPLANTNINGSBÆLTE PÅ EJENDOMMEN.....	101

Miljøgodkendelse udarbejdet af Holstebro Kommune med bistand fra:

NIRAS A/S
Bavnehøjvej 12
Postboks 122
DK-6701 Esbjerg V

Telefon 7513 5022
Telefax 7513 4968
E-mail niras@niras.dk
Web www.niras.dk

CVR-nr. 37295728
Tilsluttet F.R.I

Udgave nr.: Version: V_B

Dato: 12. marts 2012

Forfatter: Christian Damgaard Andersen

Kvalitetskontrol: Lene Aalbæk Jepsen

Godkendt af: Anders C. Bjørnshave-Hansen

Sag nr. og filnavn:

F:\Forvaltning\Natur og Miljø\Landbrug og pelsdyrfarme\GIS\Ansøgninger\LI Hedegårdvej 3 - NY §12\§ 12 MGK LI Hedegårdvej 3 - endelig MGK.DOC

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	14.03.2012
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 12 over 250 DE
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Lille Hedegård v/ Jesper Hedegaard
CVR-nr. / P-nr.	25808118 / 1008162219
Husdyrbrugets adresse	LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	97 46 11 65, mobil 21 46 66 04
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Jesper Hedegaard e-mail: hedegard@mail.tele.dk
Matrikel	12 a, Den mellemste Del, Borbjerg m.fl.
CHR	53962
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Ja
Ejendomsnr.	661-43237
Husdyrbrugets konsulent	Hedens og Fjorden, att. Karen V. Thomassen, Nupark 47, 7500 Holstebro, kvt@hflc.dk , 96296666
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Nupark 51, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 16.12.2010 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Ll. Hedegårdvej 3. Husdyrbruget bliver større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet². Dette betyder bl.a. at ansøgning om og forslag til miljøgodkendelse af virksomheden skal offentliggøres.

Ansøgningen har været annonceret i Holstebro Onsdag i perioden fra den 06.07.2011 til den 20.07.2011. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 18.01.2012 til den 29.02.2012. Husdyrbruget er tidligere miljøgodkendt efter § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (meddelt den 23.05.2008), som erstattes af nærværende § 12 miljøgodkendelse.

Dyreholdet udvides fra de nuværende 108,38 DE til 350,88 DE fordelt på 1.175 stk. producerede tyrekalve pr. år, tung race (50-220 kg) og 1.175 stk. producerede ungtyre pr. år, tung race (220 – 385 kg). I forbindelse med udvidelsen fjernes tre eksisterende stalde med et samlet areal på ca. 840 m², og der etableres to nye stalde på i alt ca. 4.000 m² øst for den eksisterende lade. De 8 eksisterende kalvehytter på ejendommen tømmes for dyr og flyttes, så de i ansøgt drift er beliggende mellem laden og de nye stalde.

Ejendommen driver som biaktivitet egen vindmølle. Vindmøllen er ikke omfattet af nærværende godkendelse.

Husdyrbrugets anlæg ligger i bufferzone II i forhold til naturtyper med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug. Ammoniakfordampningen fra anlægget stiger med 978 kg N/år, hvilket medfører en merdeposition på 0,3 kg N/ha/år på naturområdet. I forhold til alle udvidelser på husdyrbruget siden 1. jan 2007 øges ammoniakfordampningen med i alt 1.338 kg N/år, hvilket medfører en samlet merdeposition på 0,4 kg N/ha/år. Idet der kun er ét husdyrbrug over 75 DE inden for 1.000 m fra anlægget og naturområdet, er husdyrgodkendelseslovens krav overholdt, og det vurderes, at husdyrbruget ikke vil påvirke omkringliggende natur væsentligt negativt.

Udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord (Felsted Kog) og Limfjorden (Venø Bugt) herunder i oplandet til Holmgård Sø og Borbjerg Møllesø. Mindre end halvdelen af udbringningsarealerne er beliggende i nitratklasse I og resten i nitratklasse 0. Hovedparten af udbringningsarealerne er beliggende på robuste arealer i fosforfølsomt opland, og derfor er alle rubriceret i fosforklasse 0. Udbringningsarealerne vurderes ikke at være risikoarealer i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Der udbringes afgasset biomasse på udbringningsarealerne op til 1,54 DE/ha og der skal etableres efterafgrøder på de ansøgte arealer svarende til 4,4 procentpoint udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav om pligtige efterafgrøder.

¹ Lov nr. 1486 af 4/12-2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 2008/1/EF.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for virksomhedens forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion 1.175 producerede tyrekalve pr. år (tung race, 50-220 kg) og 1.175 producerede ungtyre (tung race, 220-385 kg) pr. år svarende til i alt 350,88 DE, på husdyrbruget matr. nr. 12a, Den mellemste Del m.fl.

Godkendelsen bygger på virksomhedens ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer drevet under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand, hvis arealerne vurderes som robuste. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Helene Kiærskou
Agronom

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

---

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournaler (jvf. bilag 15), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Frist for udnyttelse af godkendelse

---

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen, dog skal flytningen af kalvehytter (h, bilag 2) senest ske i 2015.

Ansøger og ejerforhold

---

4. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

---

5. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilage-markstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Husdyrbrugets anlæg

Landskabelige og kulturhistoriske forhold

---

6. Der skal etableres afskærmende beplantning syd for de nye bygninger i form af 3-rækket læhegn. Beplantningsbæltet skal placeres i overensstemmelse med bilag 17 og skal bestå af minimum 3 rækker hjemmehørende løvfældende træer og buske. Bæltet skal være plantet senest den 31. december året efter bygningerne er blevet etableret. Beplantningsbæltet skal til enhver tid bibeholdes.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

7. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Tyrekalve (50-220 kg)	1.175	130,56
Ungtyre (220-385 kg)	1.175	220,32
I alt		350,88

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet i skema 2. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

Stalde

Ingen vilkår.

Ventilation

---

8. De nye stalde skal etableres med naturlig ventilation, således at der ikke er noget energiforbrug forbundet med ventilation på bedriften.

Rengøring

---

9. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres at staldafsnit holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
10. Evt. gødningsrester spildt på det befæstede areal omkring staldanlægget i forbindelse med udmugning af dybstrøelse fra stalde til container skal opsamles umiddelbart herefter, så pladsen til stadighed holdes ren.

Foder

Ingen vilkår.

Ensilage opbevaring og håndtering

Ingen vilkår.

Døde dyr

---

11. Animalsk affald skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr skal være anmeldt til destruktionsanstalt inden 24 timer og må ikke give anledning til uhygiejni-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ske forhold eller nedsivning af safter fra dyrene i perioden indtil afhentning. Dette kan for eksempel sikres ved, at opbevare kadavere på cementeret plads og under kadaverkappe/presenning.

Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning inkl. separeret afgasset biomasse

---

12. Ved overpumpning af separeret afgasset biomasse fra Maabjerg Bioenergy til husdyrbrugets gyllebeholder må beholderen maksimalt fyldes op til 75 % af hele beholderens indhold.
13. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 15.

Påfyldning af gyllevogne

---

14. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret Pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne ol. kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

---

15. Inden den nuværende husdyrproduktion udvides skal der foreligge en aftale om afsætning af hhv. fast gødning/separeret afgasset biomasse med Maabjerg Bioenergy. Fra og med aftalen udnyttes skal al produceret dybstrøelse opbevares i staldene indtil den ugentlige afhentning. Først i forbindelse med afhentningen må dybstrøelsen placeres i container.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

---

16. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

skønner, at generne er væsentlige, vil der højest blive krævet én måling pr. år.

Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplag m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

---

17. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.
18. Gødningstransporter skal finde sted i henhold til det i bilag 6 ansøgte.
19. Husdyrbrugets transporter skal finde sted inden for normal arbejdstid. Sæsonbetonet transport, der finder sted udenfor normal arbejdstid skal søges begrænset.

Støj

---

20. Porte, døre og vinduer i foderladen og maskinhuset holdes lukkede, når kornvalse og kompressor, er i brug.
21. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

22. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industri-støj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 22 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjregulering

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Støv

---

23. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal.

Lys

---

24. Der skal i de nye stalde på ejendommen installeres lavenergibelysning. I forbindelse med den løbende udskiftning af lysstofrør i staldene skal der endvidere installeres lavenergilysstofrør.

Spildevand

---

25. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.
26. Tagvand fra de nye staldafsnit: kalve- og ungdyrstald, ny småkalvestald og kalvehytter (ny placering) samt overfladevand fra det nye befæstede areal omkring staldanlægget skal ledes til faskine.

Skadedyr

---

27. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

---

28. Der skal foreligge en ny beredskabsplan inden de nye stalde tages i brug. Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit med en udførlig beskrivelse af, hvad man vil gøre i forbindelse med evt. udslip af afgasset biomasse i forhold til at forhindre at biomassen ikke løber til dræn og herfra videre til Hellegård Å-systemet og Borbjerg Møllesø. Den opdaterede beredskabsplan skal accepteres af Holstebro Kommune.
29. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Miljø- og ressourcestyring

---

30. Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
31. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk for-svarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

Holstebro Kommune kan i forbindelse med tilsyn kræve, at husdyrbruget redegør for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljø-belastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
  - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
  - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
  - Reparations- og vedligeholdelsesplaner
  - Affaldsreducerede tiltag
32. Såfremt husdyrbruget ikke kan fremvise dokumentation for et energiforbrug mindre end 140.000 kWh ved tilsyn skal husdyrbruget indenfor 1 år være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.
- Det nye byggeri skal i projekteringen gennemgås af en energifaglig konsulent.
  - Husdyrbruget skal undersøge muligheden for etablering af bevægelsessensorstyret udebelysning.
  - I forbindelse af projekteringen af nye staldbygninger, skal husdyrbruget undersøge muligheden for etablering af stationært anlæg til iblødsætning.

Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inkl. rapport skal vedlægges driftsjournalen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

---

33. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 9.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

34. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 143,10 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 8, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,54 DE/ha.
35. Der skal afsættes fast husdyrgødning svarende til 350,88 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 8.

Udbringning af husdyrgødning

---

36. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tætbebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.

Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

MILJØPÅVIRKNING FRA HUSDYRBRUGETS AREALER

Sædskifte

---

37. Der skal hvert år dyrkes efterafgrøder på de ansøgte arealer svarende til 4,4 procentpoint udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav om pligtige efterafgrøder. De ekstra pligtige efterafgrøder skal fremgå af gødningsregnskabet til plantedirektoratet. Efterafgrøder skal så vidt muligt etableres på Felsted Kog risikoarealerne.

Fosfor

Ingen vilkår.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

---

38. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
39. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
40. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Grundvand

Se under drift af husdyrbrugets arealer

Arter på habitatdirektivets bilag IV

---

41. Såfremt der verificeres padder omfattet af habitatbekendtgørelsen bilag IV i området, skal der etableres en 10 meter dyrkningsfri zone omkring vandhuller på udbringningsarealerne.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 11-04-2012 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 14-03-2012.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Natur- og Miljøklagenævnet sender en opkrævning, når nævnet har modtaget klagen. Klagegebyr for privatpersoner er 500 kr. Hvis klage indgives af andre, herunder af virksomheder, organisationer eller offentlige myndigheder, er gebyret 3.000 kr. Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvis medhold i din klage.

Der gøres opmærksom på, at godkendelsen ikke må udnyttes før klagefristens udløb. En klage over miljøgodkendelsen vil medføre opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra be-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

kendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Jesper Hedegaard, LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt miljøgodkendelse er sendt til:

- Karen V. Thomasen, Nupark 47, 7500 Holstebro (ansøgers konsulent). E-post: kvt@hfic.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. E-post: nst@nst.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov. Epost: enie@eaaa.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. E-post: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Dansk Mink Papir A/S, Hedegårdvej 13, 7500 Holstebro (nabo)
- Annika Thorsteinsson og Ole Daniels Jakobsen, LI Hedegårdvej 1, 7500 Holstebro (nabo)
- Philip Johannesen og Dina Lundgren Johannesen, LI. Hedegårdvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Albert Hedegaard og Ulla Fjeldsted Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Finn Lilbæk Kirkeby, Hedegårdvej 20, 7500 Holstebro. (bortforpagter)
- Bent Halkjær Hedegaard, Hedegårdvej 11, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Kristian Mikkelsen, Hedegårdvej 21, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Kim Toft, Naltoftevej 6, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Jens Nørgaard Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Gustav Krog, Kalbjergvej 8, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Maabejrg BioEnergy Leverandørforening Amba, Att. Alan Lunde, Nupark 47, 7500 Holstebro (gyllemodtager)

I perioden 18.01.2012 til 29.02.2012 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret i Holstebro Onsdag, på Holstebro Kommunes hjemmeside og er sendt til nedenstående:

- Dansk Mink Papir A/S, Hedegårdvej 13, 7500 Holstebro (nabo)
- Annika Thorsteinsson og Ole Daniels Jakobsen, LI Hedegårdvej 1, 7500 Holstebro (nabo)
- Philip Johannesen og Dina Lundgren Johannesen, LI. Hedegårdvej 5, 7500 Holstebro (nabo)
- Albert Hedegaard og Ulla Fjeldsted Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Finn Lilbæk Kirkeby, Hedegårdvej 20, 7500 Holstebro. (bortforpagter)
- Bent Halkjær Hedegaard, Hedegårdvej 11, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Kristian Mikkelsen, Hedegårdvej 21, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Kim Toft, Naltoftevej 6, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Jens Nørgaard Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Gustav Krog, Kalbjergvej 8, 7500 Holstebro (bortforpagter)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Maabejrg BioEnergy Leverandørforening Amba, Att. Alan Lunde, Nupark 47, 7500 Holstebro (gyllemodtager)
- Karen V. Thomasen, Nupark 47, 7500 Holstebro (ansøgers konsulent). E-post: kvt@hflc.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Holstebro V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. dn@dn.dk
- Naturstyrelsen Vestjylland, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. ves@nst.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvvej 18, 8240 Risskov. enie@eaaa.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Lars Brinch Thygesen, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V. natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

I 6 ugers høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- (Ingen bemærkninger modtaget)

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i Holstebro Onsdag i perioden 06.07.2011 til den 20.07.2011.

- Der er indkommet kommentarer fra Albert Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 Holstebro, som er gengivet og vurderet i bilag 16 i nærværende udkast til miljøgodkendelse. Albert Hedegaard har i forbindelse med den offentlige høring modtaget et eksemplar af udkastet til miljøgodkendelse.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro, samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1486 af 4/12-2009, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2020.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 14-03-2012. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Ansøger oplyser, at når godkendelsen er færdig, skal der indhentes eksakte tilbud og laves de sidste detailplanlægninger. Byggeriet forventes startet foråret 2012. Landmanden vil selv stå for en del af byggeriet. Besætningen bygges langsomt op fra slutningen af 2012/primo 2013 og vil være på fuld produktion fra slutningen af 2013. De eksisterende hytter flyttes i 2014 eller 2015. Der søges derfor om en 5 års frist til at foretage udvidelsen.

Holstebro Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse, at projektet er muligt at realisere med en udnyttelsesfrist på 2 år, og der er derfor stillet vilkår herom.

Konkret medfører en 2 års udnyttelsesfrist, at udvidelsen skal være påbegyndt inden for 2 år. Med påbegyndt menes i forhold til det ansøgte byggeri, at kontrakten med entreprenør mv. skal være indgået, hvorefter byggeriet skal være afsluttet inden for ca. 1 år. Dog stilles der vilkår om, at flytningen af de eksisterende kalvehytter skal ske senest i 2015.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrlaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Jesper Hedegaard ejer og driver husdyrbruget på LI Hedegårdvej 3, 7500 Holstebro under CVR nr. 25808118. Husdyrbruget drives, som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Jesper Hedegaard. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Bedriften ligger cirka 860 m syd for Borbjerg byzone. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand
Nærmeste nabo (LI. Hedegårdvej 1) – krav 50 meter	132 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Borbjerg byzone) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	860 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Bofællesskab på Grønnevang, Savstrup) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	2,5 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren (Hvam Mejeri-by) - vurdering indenfor 300 meter	2,1 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Højmose	Ca. 14 km
Lobeliesø	Ca. 14 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	Ca. 7 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	Ca. 500 m
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	Ca. 11 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	Ca. 10 km
Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer* og vandhuller med kransnållalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	Ca. 10 km
*) Disse søtyper er endnu ikke fuldstændigt kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.	

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - ny kalve- og ungdyrstald - ny småkalvestald - kalvehytter (ny placering)	520 m 539 m 536 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - ny kalve- og ungdyrstald - ny småkalvestald - kalvehytter (ny placering)	554 m 549 m 583 m
Vandløb, grøft, dræn, søer (krav 15 m) - ny kalve- og ungdyrstald - ny småkalvestald - kalvehytter (ny placering)	126 m 124 m 174 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - ny kalve- og ungdyrstald - ny småkalvestald - kalvehytter (ny placering)	39 m 49 m 56 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - ny kalve- og ungdyrstald - ny småkalvestald - kalvehytter (ny placering)	> 1 km > 1 km > 1 km
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - ny kalve- og ungdyrstald - ny småkalvestald - kalvehytter (ny placering)	84 m 135 m 74 m
Naboskel (krav 30 m) - ny kalve- og ungdyrstald - ny småkalvestald - kalvehytter (ny placering)	38 m 47 m 55 m

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. den nye kalve- og ungdyrstald, den nye småkalvestald samt kalvehytterne, der flytter placering, opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER

Vurdering i forhold til anlægget

Ejendommen ligger i det åbne land knap 1 km syd for Borbjergs sydligste parcelhuskvarter og ca. 2 km fra Skave. Det vurderes, at ejendommen ligger udenfor de områder, der har særlig interesse, hvad landskabelige værdier angår. Området er et typisk landbrugsområde.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

de, stort set fladt med en tendens til at falde lidt i østlig retning. Det vurderes, at byggeriet af de nye bygninger i øst ikke gør den store forskel fra det nuværende indtryk af stedet.

Nybygningerne (den ny kalve- og ungdyrstald og småkalvestalden) samt kalvehytterne, der ændrer placering, falder visuelt sammen med de øvrige driftsbygninger, og det vurderes derfor ikke at forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status. Den ældre del af driftsbygningerne er delvist afskærmet mod syd og vest af eksisterende beplantninger, mens der ikke er noget, der camouflerer laden fra 2005 ved ejendommens østside.

Husdyrbrugets eksisterende og nye anlæg ligger i et område, der i Holstebro Kommuneplan 2009-2021 er defineret som et særligt værdifuldt kulturmiljø – Oldtidsvejen. Efterfølgende har Kulturarvsstyrelsen udpeget det samme areal som et kulturarvsareal. Oldtidsvejen er den lange række af gravhøje, der ligger langs isens hovedopholdslinie under sidste istid fra Trans ved Vesterhavet ind over Kilen ved Struer over Holstebro, Borbjerg, Sevel til Trandum ved Karup Å og så videre ind i tidligere Viborg Amt. Oprindeligt har der ligget mindst 1500 gravhøje på denne række, som formentlig har markeret et vejforløb. Gravhøjene kan dateres fra slutningen af stenalderen til begyndelsen af jernalderen, med overvægt i slutningen af stenalderen. Højrækken udgør et samlet kulturmiljø - et vejforløb. Det er det, der adskiller højene fra andre højgrupper, og det der gør strækningen enestående og værd at bevare og formidle. Kulturarvsarealet dækker dele af den såkaldte "Oldtidsvej", som løber langs sidste istids hovedopholdslinie gennem hele vestjylland fra Vesterhavet ved Trans ind til Karup Å. Vejforløbet eller vejkorridoren markeres af 1) fredede og overpløjede gravhøje, samt af 2) vejspor, som ses i heder og på luftfotos, og af 3) eksisterende veje og hulveje. Forløbet er meget markant fra Vesterhavet og helt ind til Stubbergård Sø og Flynder Sø. Herefter på det sidste korte stræk er der flere forløb, som hver især er markeret med gravhøje, men ikke så markant, som på resten af strækningen. Forløbet strækker sig over ca. 77 km. Der er ca. 430 fredede gravhøje i forløbet og registreret ca. 1070 overpløjede høje (hvoraf nogle kun er registrerede på luftfotos), altså i alt ca. 1500 gravhøje. Højrækken er uden tvivl en af de mest markante i landet, jvf. bilag 5.

Indenfor områder udpeget som særligt værdifulde kulturmiljøer skal inddragelse af areal til formål, der kan forringe de bærende kulturhistoriske værdier, så vidt muligt undgås. Nye anlæg og bebyggelse skal tilstræbes udformet og placeret således, at der ikke sker en forringelse af oplevelsen eller kvaliteten af de bærende kulturhistoriske værdier. I landskabet bør der inden igangsættelse af byggeri, anlægsarbejder og andre ændringer foretages en konkret vurdering af, om indgrebet er i strid med hensynet til kulturhistoriske interesser.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at de bygningsmæssige udvidelser ikke vil medføre en væsentlig forringelse af de kulturhistoriske eller landskabelige værdier, såfremt der samtidig etableres en afskærmede bevoksning syd for de nye bygninger i overensstemmelse med bilag 17. Det vurderes, at det samlede bygningsanlæg, efter udbygningen, vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Det sikres ved vilkår, at der etableres afskærmende beplantning syd for de nye bygninger og at denne beplantning til enhver tid skal bibeholdes med henblik på at sikre, at bygningsmassen er mindre fremherskende i landskabet.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Vurdering i forhold til arealer

Udspretningsarealerne 1-0, 2-0, 3-0, 5-0, 10-0, 11-0, 12-0, 15, 16, 22 og 23 er helt eller delvist beliggende i området, der i kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som særligt værdifuldt kulturhistorisk område, se beskrivelse af Oldtidsvejen ovenfor og bilag 5.

Beskyttede fortidsminder

På hvert af udspretningsarealerne 3-0, 15-0 og 16-0 er der registreret ét beskyttet fortidsminde, mens mark nr. 1-0, 2-0, 3-0, 10-0, 11-0, 15, 16, 17 ligger inden for beskyttelseszonerne for beskyttede fortidsminder, jvf. bilag 5. De registrerede fortidsminder er alle gravhøje.

Gravhøjene er, jvf. § 29f i museumsloven, beskyttet af en 2 m beskyttelseszone, hvor der ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Jvf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre Kommunen meddeler dispensation hertil. På mark 3-0, 15-0 og 16-0 er udspretningsarealet indtegnet uden om fortidsminderne, så de ikke konflikter med museumslovens regler. Der stilles ikke skærpende vilkår.

Beskyttede diger

Udspretningsarealerne 11-0 og 17-0 grænser op til beskyttede jord- og stendiger jvf. bilag 5. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linieformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Digerne er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Der må derfor ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digerens placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

ALTERNATIVE MULIGHEDER

Placering af byggeri:

Ansøger oplyser, at alternative muligheder er meget begrænsede pga. afstandskrav til naboskel og veje samt de øst-vestgående højspændingsledninger, som er placeret lige nord for ejendommen. Der skal være minimum 15 m fra nybygningerne til ledningsnettet. En placering nord for el-ledningerne vil således betyde at stalden skal flyttes ca. 93 m nord for eksisterende bygninger. Denne alternative placering vil blive tættere på by og naturområder, og vil medføre at byggeriet flyttes ud i det åbne land i et område, der er udlagt som

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

kulturhistorisk interesseområde, hvilket er modstridende med intentionerne med udpegningen.

I forbindelse med foroffentlighedsperioden er der indkommet kommentarer fra nabo Albert Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 der bl.a. foreslår, at de nye bygninger placeres nord for den eksisterende bygningsmasse med henblik på at reducere generne for de omkringboende. Kommentarer er vedlagt som bilag 16.

Holstebro Kommune vurderer, at der med den alternative og foreslåede placering af de nye driftsbygninger skabes et usammenhængende husdyrbrug, som blandt andet vil forringe oplevelsen af gravhøjene beliggende på Oldtidsvejen. Holstebro Kommunes vurdering af de indkomne kommentarer fremgår ligeledes af bilag 16.

0-alternativet:

Ansøger oplyser, at 0-alternativet til dette projekt er, at driften vil forsætte uændret.

Holstebro Kommune vurderer, at ansøger har undersøgt muligheden for at placere nybygningerne anderledes, og at de ansøgte bygninger placeres i tilknytning til det eksisterende byggeri på ejendommen.

Et andet alternativ ville være at købe en anden ejendom og placere udvidelsen her. Miljøpåvirkningen vurderes at være nogenlunde den samme som ved denne udvidelse, eller måske endda øget, da der her vil være en større driftsmæssigt afhængig belastning fra f.eks. maskiner.

Med det stillede vilkår om afskærmende beplantning omkring de nye bygninger, vurderes der ikke at være væsentlige landskabelige forringelser som følge af projektet.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med den i Skema 1 angivne produktionsstørrelse i de staldsystemer, der er angivet i Skema 2.

Skema 1. Produktionsstørrelse

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Tyrekalve (50-220 kg), tg. race	370	41,11	1.175	130,56
Ungtyre (220-385 kg), tg. race	370	67,27	1.175	220,32
I alt		108,38		350,88

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i Skema 1 indenfor hvert planår (1. august-31. juli).

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 2, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af bilag 2.

Kolonnen "Stald nr." angiver staldnummeret, som det er angivet i ansøgningskemaet.

Skema 2. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, placering og staldsystem.

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift		Staldsystem
			Antal	DE	Antal	DE	
ST-65628	Eksisterende stalde	Tyrekalve (115-220 kg)	370	25,39	0	0	Dybstrøelse hele arealet
		Ungtyre (220-380 kg)	370	67,27	0	0	Dybstrøelse hele arealet
ST-65629	Kalvehytter	Tyrekalve (50-115 kg)	370	15,72	0	0	Dybstrøelse hele arealet
ST-65630	Velfærdsafdeling	Tyrekalve (50-220 kg)	0	0	25	2,78	Dybstrøelse hele arealet
		Ungtyre (220-385 kg)	0	0	25	4,69	Dybstrøelse hele arealet
ST-65631	Ny stald	Tyrekalve (115-220 kg)	0	0	1.150	78,92	Dybstrøelse hele arealet
		Ungtyre (220-385 kg)	0	0	1.150	215,63	Dybstrøelse hele arealet
ST-65632	Småkalvestald	Tyrekalve (50-115 kg)	0	0	1.150	48,86	Dybstrøelse hele arealet
I alt				108,38		350,88	

I forbindelse med udvidelsen opføres der en ny kalve- og ungdyrstald (ST-65631) og en ny småkalvestald (ST-65632). Kalvehytterne tømmes for dyr og flyttes ind mellem laden og den nye kalve- og ungdyrstald. Fremover anvendes de til opstaldning af syge dyr. I det følgende afsnit (BAT i staldanlæg) er beskrevet de punkter, som ansøger har anført i forbindelse med valget af de enkelte respektive tiltag til både BAT og generelle krav samt fravalget af andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

BAT i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ansøgers valg og fravalg af BAT

I samtlige staldafsnit, hvor der i ansøgt drift opstaldes dyr dvs. i den ny kalve- og ungdyrstald (ST-65631) og den ny småkalvestald (ST-65632) opstaldes dyrene på dybstrøelse (hele arealet), som er referencestaldsystemet for såvel småkalve som ungtyre.

Der findes ingen BAT-beskrivelser for tyrekalve. Desuden heller ingen BAT-beskrivelser for dybstrøelse generelt. Staldtypen vælges pga. velfærd og færre omkostninger til byggeri. En stald med spalter, f.eks. sengebåsestald, vil kræve væsentlig flere udgifter til bl.a. mekanik og er ligeledes mere energikrævende. Ammoniakfordampningen reduceres ved at afsætte al dybstrøelse til Maabjerg Bioenergy, hvorved al fordampning fra fast opbevaringslager elimineres.

Fast overdækning af ejendommens gyllebeholder er fravalgt med baggrund i, at beholderen pga. dens alder (opført i 1992) ikke er dimensioneret til at kunne overdækkes.

Holstebro Kommunes vurdering af ansøgers valg og fravalg af BAT

I forhold til BAT eksisterer der på godkendelsestidspunktet ikke emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT) for ungtyre og tyrekalve i ikke-gyllebaserede systemer. Jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg i gyllebaserede systemer, kan emissionsgrænseværdien for kvæg udenfor gyllebaserede systemer fastsættes som referencesystemet. Der foreligger et høringsudkast for malkekvæg udenfor gyllebaserede staldsystemer benævnt: "Fastlæggelse af BAT - emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer", hvoraf det fremgår, at 100 % direkte udbringning af dybstrøelse for opdræt af tung race over 6 måneder i såvel nye som eksisterende stalde anses som BAT.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vejledninger, at referencesystemet kombineret med 100 % direkte udbringning af dybstrøelse, skal anvendes til at fastlægge BAT-emissionsgrænseværdien for det ansøgte dyrehold. I nedenstående Skema 3 er beregningen af BAT-emissionsgrænseværdien foretaget og sammenholdt med den samlede ammoniakfordampning fra anlægget jf. ansøgningen.

BAT-emissionsgrænseværdien er beregnet til 1.997,50 kg N/år, hvilket er 91,59 kg N/år mindre end den samlede ansøgte ammoniakemission fra husdyrbruget. Når BAT-emissionsgrænseværdien ikke er overholdt, selvom alt produceret dybstrøelse opbevares i staldene indtil afsætning til Maabjerg Bioenergy, svarende til at 100 % dybstrøelse køres direkte ud, hænger det sammen med, at der på ejendommen er en ammoniakfordampning fra gyllebeholderen med 895 tons opbevaringskapacitet indeholdende den fra Maabjerg Bioenergy modtagne afgassede biomasse. Denne fordampning (92,09 kg N/år) er ikke medregnet i beregningen af BAT-emissionsgrænseværdien, idet der ikke produceres flydende husdyrgødning på husdyrbruget, men den er aktivt medregnet i ansøgningen, se afsnittet "Opbevaring af flydende husdyrgødning og afgasset biomasse".

Gyllebeholderen opretholdes ifølge ansøgningen med naturligt flydelag. Ved fast overdækning af gyllebeholderen, vil ammoniakemissionen fra beholderen kunne reduceres med ca. 50 % i forhold til det naturlige flydelag, hvilket jf. ansøgningssystemets beregning-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

ger svarer til ca. 45 kg N/år. Holstebro Kommune har foretaget en standardberegning vedr. meromkostningerne vedr. etablering af fast overdækning af gyllebeholderen. Beregningerne viser, at udgifterne svarer til ca. 200 kr pr. reduceret kg N. Holstebro Kommune vurderer derfor, at det ikke er BAT at etablere fast overdækning på gyllebeholderen. Holstebro Kommune har derfor ikke forhold sig til om gyllebeholderen pga. dens alder ikke er dimensioneret til at kunne overdækkes.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget lever op til BAT, og at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. Der stilles vilkår om, at dybstrøelse umiddelbart efter udmugning skal bortskaffes til biogasanlæg.

Skema 3. Beregning af BAT-emissionsgrænseværdi for den ansøgte husdyrproduktion.

BAT-beregning, Ammoniak							
Staldsystem og dyretype	Antal dyr	Antal DE	Korrektionsfaktor	Kg NH ₃ -N pr. årsdyr (EMG)	På stald mdr pr. år	I alt kg N/år	Note
ST-65628 Eksisterende stalde							
Ingen dyr i ansøgt drift							
ST-65629 Kalvehytter							
Ingen dyr i ansøgt drift							
ST-65630 Velfærdsafdeling							
Tyrekalv, tg. race, dybstrøelse (hele arealet)	25	2,78	0,9607	0,67	12	16,75	1
Ungtyr, tg. race, dybstrøelse (hele arealet)	25	4,69	0,6819	1,03	12	25,75	2
ST-65631 Ny stald							
Tyrekalv, tg. race, dybstrøelse (hele arealet)	1150	78,92	0,6608	0,46	12	529	3
Ungtyr, tg. race, dybstrøelse (hele arealet)	1150	215,63	0,6819	1,03	12	1184,5	2
ST-65632 Småkalvestald							
Tyrekalv, tg. race, dybstrøelse (hele arealet)	1150	48,86	0,2999	0,21	12	241,5	4
Sum						1997,50	
Tyrekalve, korrektionsfaktor (05/06 norm)	Note 1	korr. = $(1,825 \times (220 - 50) + 0,00605 \times ((220)^2 - (50)^2))/612 = 0,9607$					
Tyrekalve: Dybstrøelse (100 % direkte udbringning)		EMG = 0,67 jf. ansøgning					
Ungtyr, korrektionsfaktor (05/06 norm)	Note 2	korr. = $(1,825 \times (385 - 220) + 0,00605 \times ((385)^2 - (220)^2))/1280 = 0,6819$					
Ungtyr: Dybstrøelse (100 % direkte udbringning)		EMG = 1,03 jf. ansøgning					
Tyrekalve, korrektionsfaktor (05/06 norm)	Note 3	korr. = $(1,825 \times (220 - 115) + 0,00605 \times ((220)^2 - (115)^2))/612 = 0,6608$					
Tyrekalve: Dybstrøelse (100 % direkte udbringning)		EMG = 0,46 jf. ansøgning					
Tyrekalve, korrektionsfaktor (05/06 norm)	Note 4	korr. = $(1,825 \times (115 - 50) + 0,00605 \times ((115)^2 - (50)^2))/612 = 0,2999$					
Tyrekalve: Dybstrøelse (100 % direkte udbringning)		EMG = 0,21 jf. ansøgning					
Samlet emission fra ansøgning	2.089,09 kg N/år						
- BAT-emissionsgrænseværdi	1.997,50 kg N/år						
Resterende	91,59 kg N/år						

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ventilation

De 8 kalvehytter, der flyttes i forbindelse med det ansøgte projekt, ventileres ved naturlig ventilation. I nudrift er der primært mekanisk ventilation på ejendommen, men i ansøgt drift vil der i samtlige staldafsnit med dyr være naturlig ventilation. Støj fra ventilationsanlægget på ejendommen vil dermed ikke give anledning til gener for de omkringboende. Der stilles med baggrund i BAT vilkår om, at de nye stalde skal etableres med naturlig ventilation, således at der ikke er noget energiforbrug forbundet med ventilation på ejendommen. Holstebro Kommune vurderer med det stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT.

Rengøring af staldanlæg og befæstet areal omkring staldanlæg

Ansøger oplyser, at staldene ikke rengøres udover udmugning af dybstrøelse direkte til container. Erfaringer viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, hvorfor der stilles vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Ansøger oplyser, at det befæstede areal omkring staldanlægget fejes for evt. gødningsrester spildt i forbindelse med udmugning af dybstrøelse fra stalde til container. Holstebro Kommune stiller vilkår herom, så pladsen til stadighed holdes ren.

Foder

Ansøgers beskrivelse af fodring

I nudrift er det årlige forbrug af foder ca. 300 tons korn, 100 tons sojaskrå, 7 tons mineraler og 325 tons halm. Dette forventes øget til 900 tons korn, 300 tons sojaskrå, 20 tons mineraler og 1.000 tons halm pr. år.

Den eksisterende foderlade bruges til opbevaring af tilskudsfoder, kraftfoder, mineraler, halm m.v.

Der stilles ikke skærpede vilkår omkring anvendelse af bestemte typer af foder eller fodrets sammensætning.

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med en uvildig konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Vurdering

Husdyrbruget producerer foderet til kvægholdet på egen jord. Fodringen tilrettelægges ved hjælp fra kvægbrugskonsulent.

Holstebro Kommune vurderer, at fodringen på husdyrbruget lever op til BAT.

Ensilage opbevaring og håndtering

Der opbevares og anvendes ikke ensilage på husdyrbruget. Der stilles ikke skærpede vilkår omkring opbevaring og håndtering af bestemte typer af foder.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Fyringsanlæg

Ejendommen herunder varmt vand til bedriften opvarmes med et brændselsfy. Der stilles ikke skærpede krav vedr. opvarmning af ejendommen.

Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietank:

Type	Placering	Etableret år	Indhold
Overjordisk	I maskinhuset over betongulv	2003	1.200 L, dieselolie

Olietanken er placeret inde i maskinhuset i et lukket rum over betongulv uden afløb, se placering på bilag 3. I ansøgningen er det angivet, at olien løber ud på betongulv, hvis tanken springer læk. Ved siden af olietanken står placeret en spand med savsmuld. Savsmuld kan bruges til at opfange evt. spild. Der er ikke risiko for påkørsel af tanken, da denne står i et aflukket rum.

Olier og kemikalier

Olier og kemikalier opbevares i aflåst rum i maskinhuset over betongulv og uden mulighed for afløb til jord, dræn, kloak o.l. På husdyrbruget opbevares der kun ganske få liter spildolie og kemikalieaffald. Der produceres på ejendommen ca. 400 L spildolie pr. år, som opbevares i 200 L tromler på opsamlingsbakke. Resterne køres løbende på erhvervsgrugspladsen. Det er oplyst, at gulvet i maskinhuset ikke har fald ud ad. Ved lækage på en beholder vil olien således løbe ud på betongulvet, hvor det kan opsamles. På den baggrund vurderes det, at risikoen for forurening af jord, undergrund, grundvand eller vandmiljø er minimal.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken skal have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald og kemikalier

På husdyrbruget fremkommer der affald i form af emballage fra foder, udsæd, rengøringsmidler mv., se Skema 4. Derudover fremkommer der plastikaffald i form af kemikaliedunke.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Skema 4. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Affaldskode	Type	Mængde / Opbevaring	Bortskaffelse
ISAG: 19.00	Erhvervsaffald (brandbart)	Container	Erhvervsgenbrugsplads
ISAG: 23.00	Ikke brændbart affald	Container	Erhvervsgenbrugsplads
EAK-kode 20-01-18-00	Medicinrester og kanyler	Opbevares i lukket beholder indtil afhentning. Begrænset mængde	Erhvervsgenbrugsplads
EAK-kode 02-01-10	Jern	Varierende	Erhvervsgenbrugsplads
ISAG-kode 50.00	Papir /pap	Ca. 1 ton i container	Erhvervsgenbrugsplads
ISAG-kode 51.00	Glas	Container	Erhvervsgenbrugsplads
EAK-kode 02-01-04	Plast	Ca. 1,5 tons i container	Erhvervsgenbrugsplads
EAK-kode 13-02-03-00	Spildolie	200 L tromler	Erhvervsgenbrugsplads

Ansøger oplyser, at al husdyrbrugets affald sorteres og afleveres på erhvervsgenbrugsplads.

Olie- og kemikalieaffald opbevares i tromler med tætsluttende låg på fast og tæt underlag i værksted. Klinisk affald som kanyler, hætteglas mv. opbevares i en spand. Tømte medicinglas og kanyler afleveres på genbrugsplads.

Holstebro Kommune har udarbejdet et regulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, registreres og bortskaffes iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside.

Ønskes det at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Døde dyr placeres på paller under kadaverdæksel, hvor der kan ske udluftning. Pladsen er beliggende syd for garagen. Der tages straks kontakt til DAKA ved konstateret dødsfald, hvorefter dyrene bliver hentet så hurtigt som muligt.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde, hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Døde dyr vurderes at være placeret hensigtsmæssig set i forhold til naboer og forbipasserende, idet de er beliggende afskærmet ved beplantning og i passende afstand fra LI Hedegårdvej. Øget dødelighed i besætningen må ikke give anledning til uhygiejniske forhold eller nedsivning af safter fra dyrene i perioden indtil afhentning. Dette kan for eksempel sikres ved, at opbevare kadavere på cementeret plads og under kadaverkappe/presenning. Der stilles vilkår hertil. Ligeledes fastholdes ved vilkår, at kadaverpladsen indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning og ovenstående vilkår i tilfælde af øget dødelighed. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området i rel. til veterinære forhold samt forhold i rel. til smittespredningsrisici. Fødevarestyrelsen kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT mht. håndtering af døde dyr.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Sprøjtemidler og medicin

Opbevaring

Sprøjtemidler og kemikalier herunder handelsgødning opbevares i aflåst rum i maskinhuset. Det er oplyst, at gulvet i kemikalierummet er uden nogen form for afløb og på den baggrund vurderes det, at risikoen for forurening af jord, undergrund, grundvand eller vandmiljø er minimal. Medicin opbevares i køleskab i stuehuset.

Kemikalieaffald, herunder produkter til rengøring m.v., skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borerer eller brønde. Oplaget skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i f.eks. en spildbakke.

Håndtering af marksprøjte

Ansøger oplyser, at påfyldning og vask af marksprøjte foregår på den eksisterende vaskeplads på 140 m² beliggende vest for maskinhuset. Vaskepladsen er tilladt opført af Holstebro Kommune jf. afgørelse om ikke godkendelsespligt dateret 12.08.2008.

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig kilde til punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Udbringning af gylle med indhold af vaskevand på bedriftens markarealer eller på virksomhedens arealer, skal meddeles til kommunalbestyrelsen. Dette kan ske i forbindelse med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads.

Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at kravet om BAT overholdes på baggrund af ansøgers redegørelse og de generelle lovkrav til vask og vaskepladser.

Opbevaring af flydende husdyrgødning og afgasset biomasse

Det er i ansøgningen oplyst, at samtlige producerede tyrekalve og ungtyre opstaldes på dybstrøelse (hele arealet) og den overvejende del af gødningsproduktionen findes derfor som fast husdyrgødning. I nudrift opsamles ajle fra de 8 kalvehytter i en 30 L opsamlingsbeholder, som kontinuerligt pumpes videre til gyllebeholderen. I ansøgt drift flytter kalvehytterne placering og der vil fremover ikke være opstaldet dyr i kalvehytterne udover enkelte syge dyr.

Af ansøgningsmaterialet fremgår det, at der efter udvidelsen årligt opsamles og tilføres gyllebeholderen ca. 175 m³ overfladevand fra kalvehytterne og 125 m³ overfladevand fra vaskepladsen. Jf. nedenstående afsnit modtager husdyrbruget i ansøgt drift ca. 2.920 m³ afgasset biomasse fra Maabjerg Bioenergy til opbevaring i ejede/lejede gyllebeholdere, se afsnittet "Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning". I alt producerer og modtager husdyrbruget således ca. 3.220 m³ flydende husdyrgødning og afgasset biomasse.

Herunder er gødningsopbevaringskapaciteten på ejendommen angivet.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Sidste 10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder	1992	2002	895
Fortank	-	-	10
SAMLET OPBEVARINGSKAPACITET:			905

På husdyrbruget er der kun én gyllebeholder inkl. fortank med samlet 905 m³ opbevaringskapacitet svarende til ca. 3,4 måneders tilførsel. Husdyrbrug skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug som udgangspunkt skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders tilførsel for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af og om plantedække. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er stillet med baggrund i at dyrene på ejendommen producerer den gødning, der skal opbevares i lagrene og med henblik på at forhindre, at der sker overfyldning af gyllebeholdere med spild og forurening til følge. I nærværende sag, hvor al fast produceret gødning løbende afhentes og hvor den separerede afgassede biomasse fra Maabjerg Bioenergy leveres vha. lastbil, vurderes risikoen for overfyldning af gyllebeholderen at være minimal. Dette dog kun såfremt, at der

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

til enhver tid i forbindelse med overpumpning af afgasset biomasse til beholderen friholdes minimum 225 m³ kapacitet svarende til 9 måneders opsamlet overfladevand fra kalvehytter og vaskeplads. Dette svarer til at beholderen til enhver tid maksimalt må fyldes med afgasset biomasse op til 75 % af hele beholderens indhold. Der stilles vilkår herom.

Ansøgningssystemet medtager i ammoniakberegningerne ikke den ammoniakfordampning der vil være fra det flydende lager, hvori den afgassede biomasse opbevares, da denne ikke er produceret på husdyrbruget. For at kompensere for dette er procentdel fast lagerandel reduceret med 2 % i forhold til praksis svarende til 92,09 kg N/år, se afsnittet "Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning". Dette svarer til den ammoniakfordampning, der normalt vil være fra et 895 ton lager med flydende husdyrgødning og naturligt flydelag, der kan estimeres som 2 % af samlet kvælstofindhold på 4386 kg N i gyllebeholderen (= 4,9 kg N/ ton x 895 ton).

Der er etableret naturligt flydelag på gyllebeholderen, og der føres logbog i overensstemmelse med gældende regler.

Holstebro Kommune stiller vilkår om, at gyllebeholderen minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 15.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

Påfyldning af gyllevogne

Da der benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild, ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Erfaringer viser, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevognen. Såfremt påfyldning sker med en på gyllebeholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler opbevares i en mødding eller i en lukket container, der er placeret på et befæstet areal med en tæthed, der svarer til en mødding og afløb til en møddingssaftbeholder. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for hvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompst i markstakke er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke, let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene lå væk fra ejendommen i markstak.

På husdyrbruget opbevares dybstrøelsen i staldene indtil afsætning finder sted til Maabjerg Bioenergy. I forbindelse med afsætning overføres dybstrøelsen til en lukket container, som afhenteren medbringer. Ved fuld produktionsstørrelse i ansøgt drift produceres der årligt ca. 3.200 tons dybstrøelse svarende til ca. 5.440 m³. Afhentning forestås af Maabjerg Bioenergy og finder sted ca. én gang ugentligt året rundt.

Holstebro Kommune vurderer, at overflytningen af dybstrøelse fra stald til transportcontainer kan sidestilles med en omlastning i marken, og transportcontaineren skal dermed ikke betragtes som et lager til opbevaring af husdyrgødningen. Det vurderes derfor, at procentdel fast husdyrgødning, der i ansøgt drift køres direkte ud og pløjes ned, kan sættes til 100 %. I ansøgningssystemet er tallet imidlertid angivet til 98 % i ansøgt drift svarende til en lagerfordampning på 92,09 kg NH₃-N/år, fordi der medregnes ammoniakfordampning fra det flydende lager indeholdende afgasset biomasse, se afsnittet "Opbevaring af flydende husdyrgødning og afgasset biomasse".

I nudrift indtil dybstrøelsen afsættes til Maabjerg Bioenergy (forventet tidspunkt er foråret 2012), foregår udmugningen om foråret ved direkte udbringning fra stald til mark, hvor den spredes og nedpløjes. Ved udmugning på øvrige tidspunkter bliver den komposterede dybstrøelse lagt i markstak. Der opbevares ikke dybstrøelse i markstak i ansøgt drift. Nuværende forhold omkring opbevaring af dybstrøelse i markstak er reguleret i § 11 godkendelse meddelt af Holstebro Kommune den 23.05.2008.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Sikring af omgivelserne mod gener og forurening

Der stilles vilkår om, at inden den nuværende husdyrproduktion udvides, skal der foreligge en aftale om afsætning af hhv. fast gødning/separeret afgasset biomasse med Maabjerg Bioenergy. Holstebro Kommune stiller endvidere vilkår om, at dybstrøelse, fra og med afsætningsaftalen med Maabjerg Bioenergy udnyttes, skal opbevares i staldene indtil ud-mugning til container og umiddelbar bortkørsel.

Foderester m.v.

Gødning, foderrester mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i loven for opbevaring af kompost i markstakke, men skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg f.eks. møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG Ammoniak

Jf. husdyrlovens § 26 skal miljøvurderingen foretages på baggrund af alle ændringer og udvidelser siden 1. januar 2007, dog højst over en 8-årig periode. Idet husdyrbruget har fået en miljøgodkendelse i 2008 er vurderingen af, hvorvidt det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt, foretaget på baggrund af en fiktiv ansøgning, hvor nudrift er den oprindelige nudrift i miljøgodkendelsen fra 2008.

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 2.089 kg/år, hvilket er en meremission på 978 kg N/år i forhold til førsituationen, dvs. i forhold til ansøgt drift i miljøgodkendelse meddelt i 2008, og en samlet meremission på 1.338 kg N/år i forhold til oprindelig nudrift i miljøgodkendelsen fra 2008, se Skema 5.

Skema 5. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 15 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	0 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	1.997 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle (afgasset biomasse)	92 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15 % reduktion	2.089 kg N / år
Meremission siden husdyrlovens ikrafttræden	618 kg N / år
Meremission i forhold til tidligere miljøgodkendelse fra 2008	978 kg N / år

På denne baggrund vil der ikke blive beregnet på den kumulative effekt siden husdyrlovens ikrafttræden, men derimod på den ansøgte udvidelse, da det er denne der vil give den største ammoniakdeposition på de omkringliggende §3 områder.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 15 %

Der er krav om 15 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet, som gælder for stalde med dybstrøelse og naturlig ventilation, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jvf. IT-ansøgningen med 974 kg N/år. Der er som virkemiddel til at overholde ammoniakreduktionskravet anvendt 100 % direkte udkørt dybstrøelse, hvor 65 % udgør standard for produktionsmetoden. I praksis køres dybstrøelsen ikke direkte ud og pløjes ned, men overføres direkte fra staldene til en lukket container i forbindelse med lastbilafhentning til Maabjerg Bioenergy. Dette er nærmere uddybet i afsnittet "BAT i stalde".

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Bufferzonekrav til § 7 naturtyper

Meremissionen er beregnet til 978 kg N pr. år i forhold til ansøgt drift i miljøgodkendelse fra 2008. For alle ændringer og udvidelser siden 1. januar 2007 er meremissionen beregnet til 1.338 kg N/år.

Husdyrbrugets staldafsnit og opbevaringslagre ligger alle indenfor 1.000 meter fra nærmeste naturområder omfattet af lovens § 7, jvf. bilag 7. Husdyrbruget er derfor omfattet af afskæringskriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Bufferzonen gælder omkring to overdrevsarealer sydøst for Borbjerg i en afstand af ca. 500 – 1.000 meter fra ejendommen. Her er, udover smuk perikon, fundet en række ret almindelige arter, som er karakteristiske for næringsfattige, sure overdrev. Tålegrænsen er her 10-20 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning omkring 17 kg N/ha/år kan den være overskredet.

Nedenfor overdrevsskrænterne findes, i samme afstand fra ejendommen, et større vældpræget engområde med det temmelig sjældne piberensermos samt arter som plettet gøgeurt, tranebær, kær-trehage og smalbladet kæruld.

Beregninger for det nærmest liggende punkt i overdrevsarealerne viser en merdeposition på 0,3 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,5 kg N/ha/år fra den samlede produktion efter udvidelsen. I forhold til samtlige udvidelser siden 1. jan 2007 er merdepositionen på 0,4 kg N/ha/år fra udvidelsen, jvf. bilag 7.

Inden for 1.000 m fra overdrevsarealerne og ejendommen findes der jf. Holstebro kommunes oplysninger ét husdyrbrug (LI. Hedegårdvej 15), hvor der foregår en produktion af husdyr større end 75 DE. Bufferzonekriteriet i forhold til merdeposition på overdrevsarealerne er dermed 0,5 kg N/ha/år jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Idet husdyrbrugets beregnede merdeposition ikke overstiger 0,4 kg N/ha/år er kravene for bufferzone II således overholdt, og det forventes, at udvidelsen ikke medfører væsentlig påvirkning af det ovennævnte naturområde.

Tør natur påvirkning

Husdyrbruget er beliggende i et område med naturområder og naturtyper uden for internationale beskyttelsesområder, jvf. bilag 8. I det følgende er husdyrbrugets anlægs ammoniakpåvirkning af den omkringliggende beskyttede tørre natur både inden og uden for internationalt beskyttede områder behandlet samlet.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Natura 2000 områders påvirkning

Nærmest beliggende Natura2000 område i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 'Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø', som er beliggende ca. 10 km fra ejendommen. Holstebro Kommune vurderer, at ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg ikke vil påvirke områderne eller udpegningsgrundlaget i Natura 2000 området væsentligt negativt.

Uden for Natura 2000 områder

Det naturareal, som ligger nærmest ejendommen og som er forholdsvis højt målsat i den gældende naturplan (B-målsat), er et engområde beskyttet jvf. naturbeskyttelseslovens § 3 beliggende nedenfor ovennævnte overdrev og i samme afstand og retning fra ejendommen, dvs. ca. 500 m nordøst for husdyrbruget. Engområdet er stort og vældpræget med det temmelig sjældne piberensermos samt arter som plettet gøgeurt, tranebær, kærtrehage og smalbladet kæruld. En del af denne flora er følsom overfor atmosfærisk ammoniaknedfald.

Der er ikke foretaget ammoniakdepositionsberegninger direkte til engområdet, men da afstanden og retningen fra anlægget til engen er den samme som til nærmeste § 7 beskyttede overdrev, vurderes merdepositionen at være 0,3 kg N/ha/år hhv. 0,4 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,5 kg N/ha/år fra den samlede produktion efter udvidelsen jf. afsnit ovenfor, se bilag 8. Ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vurderes ikke at medføre væsentlig påvirkning af ovennævnte naturområde.

Nær ejendommen findes enkelte vandhuller, som er C-målsatte og som ikke vurderes at være følsomme overfor atmosfærisk kvælstof. Der stilles ikke skærpede krav til ammoniak på baggrund af § 3 områder i nærheden af husdyrbrugets anlæg.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Siden den 1. januar 2011 har det været et generelt krav, at al udbringning af flydende husdyrgødning skal ske ved nedfældning på sort jord og græsmarker.

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Naturtyper og nedfældningskrav

Mark 1-0 og 2-0 grænser op til søer beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Søerne vurderes ikke at være følsomme overfor atmosfærisk kvælstof.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Markerne 11-0 og 12-0 grænser op til et C-målsat engområde beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt et par søer ligeledes beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Søerne vurderes ikke at være følsomme overfor atmosfærisk kvælstof. Engområdet har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha og vurderes ikke at være meget kvælstof sårbart. Da baggrundsbelastningen i henhold til DMU er 14 kg N/ha, vurderes ammoniakpåvirkning fra udbringning af husdyrgødning ikke at kunne påvirke naturområdet væsentligt negativt.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende husdyrgødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og nabo-ejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i skemaet angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	315 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	211 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	92 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand

Samlet vurdering for lugt

Borbjerg er den nærmeste by, og den ligger ca. 1 km fra anlægget. Nærmeste samlet bebyggelse i landzone, der i lokalplan er udlagt til offentlige formål m.fl. er en social institution beliggende ca. 2,5 km sydøst for ejendommen. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er LI Hedegårdvej 5 beliggende ca. 510 m øst for anlægget.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at kvægbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholdere, møddinger samt markstakke er omfattet af de generelle afstandsregler. I henhold til Miljøstyrelsens miljøprojekt nr. 1136 (2006). "Forebyggelse af lugt og andre barrierer for biogasanlæg" er lugtkoncentrationen over en gylletank med svinegylle 200 LE/m₃, mens den er 100 LE/m₃ for afgasset biomasse, når der er etableret tæt flydelag. Når flydelaget brydes ændres dette markant, og lugtkoncentrationen i svinegylle stiger til 3.000 LE/m₃, mens lugtkoncentrationen fra den afgassede biomasse stiger til 15.000 LE/m₃. Der foreligger i MST's rapport ikke en opgørelse af råvarerne i den afgassede biomasse ud over, at det er tale om min. 75 %TS husdyrgødning. Den kraftige lugtafgivelse i forbindelse med omrøring kan derfor skyldes, at en del af de 25 %TS kan have været bestående af stærkt lugtende affaldstyper, såsom mycosespildevand, fiske- og slagteriaffald, hvilket ikke indgår i MBE råvaresammensætning på grøn linje. Da råvaresammensætningen ikke adskiller sig væsentligt fra, hvad der kan opbevares i en gylletank uden bioforgasning, vurderes væskefraktionen fra MBE ikke at lugte mere end udgangsprodukterne. Afgasset biomasse fra Maabjerg BioEnergy's "grønne proceslinje" vurderes på baggrund af ovenstående ikke, at være miljømæssigt mere problematisk end det oplag af gylle m.v. som normalvis forekommer på landbrug. Ved denne vurdering er det afgørende, at Maabjerg BioEnergy's anlæg, modsat mange andre biogasanlæg, har opdelt proceslinjerne i en grøn linje og en industrilinje. Der stilles derfor ikke skærpede krav til opbevaringslagre eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. de stillede vilkår kræve udført lugtmålinger, og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, gødning, afgasset biomasse, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. Sæsonbetonede transporter herunder udbringning af husdyrgødning i foråret og høst i efteråret kan foregå hele døgnet og i weekenderne. De daglige transporter foregår primært indenfor normal arbejdstid. Dyr afhentes dog primært tidlig morgen.

For så vidt angår udspretningsarealerne omkring ejendommen, mark nr. 1-0, 2-0, 3-0 og 10-0, kan husdyrgødningen transporteres direkte fra ejendommens 895 tons gyllebeholder

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ud i marken, uden der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder det, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. bilag 6.

Indtil aftalen med Maabjerg Bioenergy om afsætning af dybstøelse og modtagelse af afgasset biomasse udnyttes, transporteres der udelukkende dybstrøelse til udspretningsarealerne. Fra det tidspunkt aftalen udnyttes, erstattes dybstrøelsen af afgasset biomasse. Der afsættes og transporteres ikke husdyrgødning til øvrige modtagere udover Maabjerg Bioenergy i ansøgt drift. Da der afsættes fast gødning og modtages flydende afgasset biomasse, kan afsætning og modtagning ikke foregå med samme transportkøretøj. Dette er årsagen til, at det samlede antal af transporter til/fra Maabjerg Bioenergy øges til ca. 150 kørsler årligt jf. Skema 6.

Skema 6. Oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Antal transporter		
	før udvidelse	efter udvidelse	% ændring
Indkøbte + prod. foderstoffer	18	54	200
Fyrings- og dieselolie	4	15	275
Husdyr til/fra husdyrbruget	75	75	0
Husdyrgødning til arealer	140	100	-29
Husdyrgødning/afgasset biomasse til/fra Maabjerg Bioenergy	0	150	-
Halm	66	198	200
Handelsgødning	1	1	0
Andre (erhvervsaffald)	15	15	0
Antal transporter i alt	319	608	91

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Transporter med foder-, olie-, halm- og gødning vil jf. Skema 6 blive forøget markant. Dette hænger naturligt sammen med, at dyreholdet mere end tredobles ved udvidelsen, og at det har været nødvendigt at indgå forpagtningsaftaler. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

Udvidelsen i DE er på cirka 224 %. Antallet af transporter øges ikke tilsvarende og vurderes i øvrigt ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

Holstebro Kommune har vurderet, at transportbelastningen ikke forøges væsentligt som følge af udvidelsen. Holstebro Kommune kan kun regulere transporter fra eksterne trans-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

portører, såsom foderleverandør, ved at meddele afslag på ansøgning om godkendelse, hvilket efter Holstebro Kommunes vurdering ikke er proportionalt i den konkrete sag. Holstebro Kommune kan derimod regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende. Det nye udspretningsareal, mark nr. 17-0, nord for anlægget er beliggende, så det ville være nærliggende, at benytte Hedegårdvej som transportrute nordpå og igennem Borbjerg, men ansøger har valgt at tilrettelægge transportruten udenom bymæssig bebyggelse herunder Borbjerg, så transporterne i stedet foregår ad Hajslundvej. Holstebro Kommune vurderer, at transporter ad Hedegårdvej og Hajslundvej ikke vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne. Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet hermed.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støj og støv herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset. Der er stillet vilkår herom. For at forhindre, at der foregår uhensigtsmæssige transporter gennem f.eks. Borbjerg stilles der vilkår om, at gødningstransporter skal foregå i overensstemmelse med det ansøgte.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der, ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Støjklender på husdyrbruget er primært husdyr, interne transporter, til- og frakørsel af husdyrgødning, halm, foder m.fl. samt ventilation. Transport af husdyrgødning, halm, foder og olie sker periodisk og primært i dagtimerne.

Ventilationsanlæg vil som hidtil og indtil de nye staldbygninger opføres være i drift døgnet rundt. Herefter vil der udelukkende være naturlig ventilation på husdyrbruget og således ingen støj forbundet med ventilationen.

I ansøgningen er det oplyst, at der i tidsrummet fra kl. 06-11 kan forekomme støj fra kornvalse, der er placeret i laden. Der er kompressor anlæg i maskinhuset.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Der vil forekomme støj fra ejendommen i forbindelse med foderlevering. Foderet leveres inden for normal arbejdstid. Der leveres foder ca. én gang pr. uge. Halm leveres ca. hver 2. dag.

Der vil være støj ved ind- og udlevering af dyr, hvilket finder sted 1-2 gange pr. uge og dette finder sted tidlig morgen.

Holstebro Kommunes vurdering af støj

Korntørringsanlæg, kornvalse, transport, fodring og støj fra dyrene og ventilationsanlæg er sædvanligvis de væsentligste støjkilder fra husdyrbrug. I forbindelse med den ansøgte udvidelse ændres ventilationstypen fra mekanisk ventilation til naturlig ventilation, hvilket vil resultere i, at den konstante ventilationsstøj fra staldene forsvinder. Omvendt må der forventes øget støj fra dyrene.

Afstanden fra maskinhuset til nærmeste nabo er ca. 105 m (LI Hedegårdvej 1). Holstebro Kommune stiller vilkår om, at porte, døre og vinduer i foderladen og maskinhuset holdes lukkede, når kornvalse og kompressor, er i brug.

Med baggrund i ovenstående vilkår vurderes det, at støj fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen. Til gengæld stilles der vilkår om, at drifttiden for de forskellige støjkilder kan reguleres, hvis det på et senere tidspunkt skulle vise sig at blive aktuelt.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/ beregninger efter nærmere definerede anvisninger. Der meddeles vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkraav.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

Støv

Der kan opstå støvgener ved valsning af korn, håndtering af halm, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, og det må forventes, at støvgener fra transport, kornvalseanlæg samt halm vil stige. Der kan især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer. Der henvises til god landmandspraksis, dvs., at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Stalde

Der kan forekomme lokale støvgener ved transport og fordeling af halm i staldene.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Foderlade

Der kan forekomme støvgener fra valseanlæg. Der er ikke foretaget støvbegrænsende tiltag udover at anlægget er placeret indendørs.

For at reducere støvgener for omgivelserne stiller Holstebro Kommune vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener udenfor husdyrbrugets eget areal.

Lys

Det eneste sted på ejendommen, hvor der er udendørs belysning er ved maskinhuset. Lampen er forsynet med sensor, så lyset kun tændes, når der er aktiviteter omkring huset.

Træer og anden bevoksning omkring ejendommen og naboejendommen forventes i øvrigt at skærme for lys fra ejendommen, hvorfor der ikke forventes at være lysgener fra anlægget for de omkringboende.

Der anvendes lavenergilysstofrør i de nye stalde. I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i eksisterende stalde udskiftes til lavenergilysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i staldene i ca. 16 timer i døgnet og 8 timers mørke.

I henhold til BREF-notatet er det BAT at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune stiller vilkår om, at der i de nye stalde skal indsættes lavenergibelysning. Endvidere skal der i forbindelse med den løbende udskiftning af lysstofrør i staldene indsættes lavenergilysstofrør. Holstebro Kommune vurderer med de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT.

Spildevand

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i nedenstående skema:

Spildevandstype	Håndtering
Tagvand	Ledes til faskiner og videre til dræn
Vand fra kalvehytteplads	Ledes til gyllebeholder
Vand fra vaskeplads	Ledes til gyllebeholder
Vaskevand fra stalde	Ledes til gyllekanaler
Husspildevand	Ledes til septiktank, der er tilmeldt den kommunale tømningsordning, og herfra videre til dræn

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse.

Holstebro Kommune vurderer, at direkte afledning af tagvand til dræn og vandløb fra husdyrbrug er medvirkende til uhensigtsmæssige oversvømmelser af lavtliggende arealer i perioder med ekstreme nedbørsmængder. For at forhindre dette stilles der vilkår om, at tagvand fra de nye bygninger samt overfladevand fra det nye befæstede areal rundt om staldanlægget skal ledes til faskiner. I forbindelse med revision af kommunens spildevand

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

vandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen herunder eksempelvis at lede tagvand fra eksisterende bygninger til faskine.

Overfladevand fra udenomsarealer (ikke vaskeplads og kalvehytteplads) ledes primært til overfladisk nedsivning og til dræn. Der vil på udenomsarealerne være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår til renholdelse af udenomsarealerne.

Skadedyr

Ansøger oplyser, at der generelt på ejendommen holdes god orden og opryddeligt, hvorved der undgås uhygiejniske forhold eller tilholdssteder for skadedyr.

Rotter

Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning, der besøger ejendommen efter behov. Forebyggelse sker ved renholdelse af stalde og udenomsarealer for foderrester mv.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes levemuligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Fluer forbygges og bekæmpes med et kemisk bekæmpelsesmiddel mod fluelarver i dybstrøelsen.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Overpumpning af gylle

Overpumpning sker vha. traktorpumpe under konstant tilsyn.

Holstebro Kommune har i miljøgodkendelse af 23. maj 2008 stillet en række vilkår for at sikre, at der ikke sker u hensigtsmæssig gylleoverpumpning og udslip som følge heraf. Der er efterfølgende i 2008 trådt nye lovkrav i kraft på dette område. Derfor vil der i nærværende miljøgodkendelse ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, time-re og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at dis-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

se forhold er reguleret i den nuværende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Gylleuheld

Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet vil der være risiko for afstrømning af gylle til den § 3 beskyttede sø nord for ejendommen. Afstanden fra gyllebeholderen til søen er ca. 15 m. Terrænet stiger på de første 8 meter fra gyllebeholderen mod søen med ca. 40 cm fra kote 42,10 til 42,50. På dette stykke vil der være en opdæmmende virkning. Dernæst falder terrænet de sidste 7 meter ned mod søen til kote 41,0. Det gennemsnitlige fald fra gyllebeholderen mod søen over 15 m er beregnet til 5,7 grader.

Det er oplyst, at der er en del opsamling af overfladevand fra udenomsarealerne på ejendommen, der ledes til faskine og derefter videre til dræn. Terrænet er svagt faldende fra gyllebeholderen mod den faskine, der er placeret på mark nr. 1-0, se bilag 10. Ansøger har oplyst, at drænet fra faskinen leder vandet videre til Kirkebæk og Borbjerg Møllesø. Selvom der er mere end 1 km til søen, vil et gylleuheld potentielt kunne forårsage stor forurening.

Afstanden fra gyllebeholderen til faskinen er ca. 53 meter. Terrænet falder på strækningen fra kote 42,10 til kote 41,80. Den gennemsnitlige hældning mod faskinen er beregnet til < 1 grader, se bilag 10.

Ansøger har oplyst, at det i tilfælde af gylleudslip vil være muligt at pumpe ved drænbrønd placeret nedstrøms længere ude i marken. Holstebro Kommune stiller vilkår om, at forholdsregler ved et evt. gylleudslip/uheld skal være udførligt beskrevet i beredskabsplanen for husdyrbruget, se nedenstående afsnit "Beredskabsplan".

Jf. BEK nr. 100 af 09/02/2011 "Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v." skal gyllebeholderen på ejendommen være udstyret med et alarmsystem, der kan registrere pludselige fald af overfladen i beholderen samt meddele dette elektronisk til driftsherren. Dette hænger sammen med, at gyllebeholderen er placeret mindre end 100 meter fra den § 3 beskyttede sø. Da etablering af alarmsystem er et lovkrav, stilles der ikke vilkår herom.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Der er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip, brand o.l.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse i 2008 er der udarbejdet en beredskabsplan

Beredskabsplanen skal ændres i forhold til de ansøgte ændringer på ejendommen herunder indeholde et selvstændigt afsnit om husdyrbrugets foranstaltninger for at undgå forurening i tilfælde af udslip af afgasset biomasse herunder forholdsregler i forhold til at forhindre afstrømning til vandløb, dræn og faskine.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget.
- at alle der arbejder på husdyrbruget er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes.
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Der skal foreligge en ny beredskabsplan senest inden udgangen af 2012, og den skal skriftligt accepteres af Holstebro Kommune.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi

- Anvendelse af lavenergilysstofrør i nye stalde.
- Løbende udskiftning af eks. lysstofrør i eks. stalde til lavenergilysstofrør.
- Lysniveau følger Dansk kvægs forskrifter: lyset er tændt 16 timer og slukket 8 timer i døgnet.
- Der anvendes udelukkende naturlig ventilation i staldene
- Der er etableret sensor på udendørs belysning ved maskinhuset
- Der bliver ikke længere brugt el til opvarmning af stuehuset og erhvervsservicebygningen, idet der nu fyres med træ, hovedsageligt fra egen produktion. Der er ligeledes etableret en cirkulationspumpe, der reguleres automatisk efter forbrug.
- Energimålere aflæses hver 3. måned.

Vand

- Der anvendes fremover kun vandkopper, så der vil ikke være spild fra drikke-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- trug.
- Vandrørssystemet kontrolleres jævnligt og lækager repareres snarest.
  - Vandmålere aflæses hver 3. måned.
- Management**
- Det er vigtigt for ejeren, at der ser ryddeligt ud på ejendommen.
  - Produktionskontrol (kvægnøglen) sikrer, at der ikke sker overproduktion i forhold til produktionens godkendte størrelse.
  - Ansøger er ajourført via kurser, ERFA-grupper og fagligt litteratur
  - Der foretages god rengøring omkring ejendommen for at forhindre uhygiejniske forhold.
  - Der arbejdes efter principperne for godt landmandskab:
    - gødningsregnskab udarbejdes for at styre mængden af gødning til udbringning.
    - husdyrgødning spredes fortrinsvis indenfor normal arbejdstid for at minimere lugtgener for naboer.
  - Der er udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- Ammoniak**
- Al produceret fast gødning opbevares i staldene indtil afhentning. Umiddelbart inden afhentning oplagres gødningen i en lukket container, hvorfor fordampningen fra dybstrølsen er minimal.
  - Der er etableret naturligt flydelag på gyllebeholderen på ejendommen.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el, olie og halm, se Skema 7.

Skema 7. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	% ændring
EL forbrug [kWh]	24.000	60.000	150 %
Vand [m ³]	3.000	9.000	200 %
Olie [liter]	5.000	15.000	200 %
Halm [tons]	325	1.000	208 %

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab i overensstemmelse med vilkår stillet i miljøgodkendelse af 2008, dvs. vand- og energiforbrug registreres hvert kvartal og olie én gang årligt. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget herunder også affaldsreduktion.

Ud fra normtal forventes et årligt vandforbrug på 9.000 m³ i ansøgt drift, hvilket udgør en tredobling i forhold til det nuværende vandforbrug. Dette stemmer overens med at dyreholdet omtrent tredobles fra nudrift til ansøgt drift.

Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af normtal for energiforbrug, olie og halm for tyrekalve- og ungtyreproduktionen. For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med projektering af det nye byggeri gennemgås af en energikonsulent med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

f.eks. skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Gennemgangen skal herefter foretages hvert 5. år. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller lign.

Management er i henhold til Holstebro Kommunes opfattelse, at der foreligger

- planer for relevant uddannelse og efteruddannelse af personale,
- regnskab med forbrug af vand, energi, dyrehold, affald, gødning og husdyrgødning herunder afgasset biomasse,
- planer for håndtering af uheld, ulykker og utilsigtede emissioner,
- reparations- og vedligeholdelsesplaner for udstyr,
- plan for rengøring af område og planer for minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af afgasset biomasse er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Den producerede gødning på husdyrbruget består udelukkende af fast husdyrgødning. Al gødning afsættes i ansøgt drift til Maabjerg Bioenergy, og i stedet modtages der afgasset biomasse til udbringning på udspretningsarealerne, der er ejet eller forpagtet af LI Hede-gårdvej 3. Der er ikke indgået øvrige aftaler om afsætning af husdyrgødning. Samtlige ejede og forpagtede arealer er beliggende i Holstebro Kommune.

Markdriften er bortforpagtet til maskinstation, der står for afhentning og udbringning af afgasset biomasse. Biomassen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn.

Gødningstyperne er sammensat, jvf. Skema 8.

Skema 8. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Fraført fra husdyrbruget Maabjerg Bioenergy	Fast kvæggødning	34.581	5.267	350,88
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer Maabjerg Bioenergy	Separeret afgasset biomasse (gnst. udnyttelse 82 %)	14.310	2.485	143,10

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 8 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 93,09 ha, hvoraf 18,78 ha er forpagtede. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 9 og er beliggende i henhold til bilag 9.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Skema 9. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1-0	24,09	LI Hedegårdvej 3, 7500
2-0	2,63	LI Hedegårdvej 3, 7500
3-0	0,65	LI Hedegårdvej 3, 7500
	27,37	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
5-0	6,76	Finn Lilbæk Kirkeby, Hedegårdvej 20, 7500 Holstebro (bortforpagter)
10-0	0,80	Bent Halkjær Hedegaard, Hedegårdvej 11, 7500 Holstebro (bortforpagter)
11-0	19,75	Gustav Krog, Kalbjergvej 8, 7500 Holstebro (bortforpagter)
12-0	19,64	Gustav Krog, Kalbjergvej 8, 7500 Holstebro (bortforpagter)
15	1,67	Kristian Mikkelsen Hedegårdvej 21, 7500 Holstebro (bortforpagter)
16	6,55	Kristian Mikkelsen Hedegårdvej 21, 7500 Holstebro (bortforpagter)
17	10,23	Kim Toft, Naltoftevej 6, 7500 Holstebro (bortforpagter)
22	0,25	Gustav Krog, Kalbjergvej 8, 7500 Holstebro (bortforpagter)
23	0,08	Gustav Krog, Kalbjergvej 8, 7500 Holstebro (bortforpagter) og Jens Nørgaard Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro (bortforpagter)
	65,73	ha forpagtede arealer
	93,09	ha forpagtede og ejede arealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgå aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). For afgasset biomasse på kvægbrug må der udbringes 1,7 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem udbragt afgasset biomasse og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 84,18 ha til rådighed. Der er 93,09 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen og de stillede vilkår.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. oktober.

Sædskifte

Da andelen af græs, helsæd og roer er mindre end 30 % er referencesædskiftet et svine-sædskifte selvom der er tale om et kvægbrug. Alle arealerne drives med et S4 sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

Udbringning af flydende husdyrgødning herunder afgasset biomasse

---

Ansøgers beskrivelse

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækkede arealer. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Gylleudbringning forestås af maskinstation, og vil hovedsageligt kun ske på hverdage. Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører til et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport

Transport af gylle til udspretningsarealerne fremgår af bilag 6. Transporter sker hovedsageligt i foråret og foregår på offentlig vej primært via Hedegårdvej og Hajslundvej. Det vurderes, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener.

Udbringning

Det bemærkes, at der fra 1. januar 2011 er et generelt krav om, at alt flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og på græsmarker.

Det vurderes, at der ikke er behov for at stramme husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler for udbringning. Udbringning bør dog tilrettelægges, så det i bolignære områder sker under hensyntagen til naboer i overensstemmelse med god landmandspraksis. Dvs., enten ved direkte nedfældning eller ved nedpløjning umiddelbart efter udspreddning, samt at opmærksomheden rettes på vindretningen i forhold til nabobeboelser og tidspunktet for udbringningen.

Bynære udbringningsarealer

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 fastsætter regler for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Af bilag 4 fremgår det, at mark nr. 17 ligger delvist nærmere end 200 meter fra byzonen i Borbjerg, og der må derfor ikke udspreddes husdyrgødning på dette areal på lørdage, samt på søn- og helligdage. Ingen af husdyrbrugets øvrige arealer ligger inden for 200 meter zonen.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svinproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelse så som husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det f.eks. er et generelt lovkrav at:

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- udarbejde af mark- og gødningsplaner.
- ikke at udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha)
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform
- ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

Herudover er der en række BAT-forhold, der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning eller kan tolkes i en bredere miljømæssig forstand såsom:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket,
- anvendelse af godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene,
- behandling af husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende egne og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning.

Husdyrbruget har gjort sig overvejelser omkring muligheden for at anvende maskinel og tekniker til udbringning af husdyrgødningen, der bl.a. reducerer ammoniakfordampningen. Herudover er der beskrevet management i relation til godt landmandskab, såsom udbringning af gylle på hverdage under hensynstagen til vejrforhold, hvilket minimerer risikoen for lugtgener for de omkringboende. Herudover er det beskrevet, at der aldrig køres husdyrgødning ud på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækkede arealer, hvilket minimerer risikoen for specielt overfladeafstrømning. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning, idet der stilles vilkår om, at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, og at det ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket. Der er husdyrbruget ansvar, at evt. leverandører overholder godkendelsens vilkår.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

MILJØPÅVIRKNING AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Grundvand

Udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 2-0 og 10-0 ligger helt eller delvist inden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 2-0, 11-0, 12-0, 22 og 23 ligger helt eller delvist inden for nitratfølsomme indvindingsopland og indvindingsopland for henholdsvis Sandagergård Vandværk (1-0 og 2-0) og Holstebro Vandværk (11-0, 12-0, 22 og 2), se bilag 14. Mark nr. 1-0 og 10-0 ligger inden for 300 meters beskyttelseszone for Sandagergård Vandværks boringer (hygiejnezone).

Udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 2-0 og 10-0 ligger inden for et kommende indsatsområde for Sandagergård Vandværk. Kommunen overtager kortlægningen i 2015 og der skal derefter udarbejdes en indsatsplan.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne er ifølge ansøgningsskemaet beregnet til henholdsvis 60 mg/l på mark nr. 2-0 med en reduktion på 5 mg/l, 58 mg/l på mark nr. 11-0 med en reduktion på 5 mg/l, 47 mg/l på mark nr. 1-0, 10-0, 12-0 samt 22 og 23 med en reduktion på 4 mg/l.

I forhold til den fiktive ansøgning, der medtager samtlige ændringer siden 1. jan 2007, er den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne den samme som angivet ovenfor. Reduktionen udgør for mark nr. 1-0, 10-0, 12-0, 22 og 23 udgør i stedet 2 mg/l og for mark nr. 2-0 og 11-0 udgør reduktionen 3 mg/l.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående Farm-N beregninger, at husdyrlovens beskyttelsesniveau er overholdt. Der er i ansøgningen anvendt reduceret harmonitryk som virkemiddel for at reducere udvaskningen af N til rodzonen. Der stilles derfor vilkår om, at der maksimalt må udbringes separeret afgasset biomasse svarende til 1,54 DE/ha.

Alle afstandskrav til boringer i forhold til driftsbygninger og opbevaringsanlæg er overholdt.

Da der på baggrund af ovennævnte ikke umiddelbart er en risiko for forurening af drikkevand til vandværker med den beregnede nitratudvaskning, vurderes det, at der ikke i miljøgodkendelsen skal stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habi-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

tatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer. De tre førstnævnte vides dog at forekomme i området nordøst for Holstebro.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storåen, men vil næppe blive negativt påvirket af projektet. Er ikke registreret i Hellegård Å.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Holstebro Kommune stiller vilkår om at såfremt der verificeres padder omfattet af habitatbekendtgørelsen bilag IV i området, skal der etableres en 10 meter dyrkningsfri zone omkring vandhuller på udbringningsarealerne. Det vurderes, at det ansøgte projekt med det stillede vilkår ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt negativt.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen³, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets

---

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁴. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁵ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

BESKRIVELSE AF NATURA 2000-VANDOPLAND VENØ SUND OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

Husdyrbruget er bl.a. beliggende i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund, der står i forbindelse med Venø Sund, der er udpeget som Natura 2000 område N62 på baggrund af EF-habitatområde (H55) og EF-fuglebeskyttelsesområde (F40) - Venø og Venø Sund.

Oplandet i Holstebro Kommune afvander til Venø Bugt, der står i direkte forbindelse til Venø Sund. Oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er 58.442 ha og er domineret af landbrugsarealer. Det samlede landbrugsareal (GLR-areal) udgør ca. 42.065 ha⁶.

Udpegningsgrundlaget Venø Sund fremgår af nedenstående tabeller.

Tabel 1. Udpegningsgrundlaget for H55. Naturtyper der er anført med "*" er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtyper
Marine naturtyper	
1150	*Kystlaguner og strandsøer
1160	Større lavvandede bugter og vige
1170	Rev
Terrestriske naturtyper	
1310	Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
1330	Strandeng
2130	Grå/grøn klit
2140	Klithede
4030	Tør hede
6210	Kalkoverdrev
6230	Surt overdrev

⁴ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁵ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁶ Beregnet af Conterra som gennemsnit af oplysninger fra gødningsregnskaberne 2007-2009.

Tabel 2. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

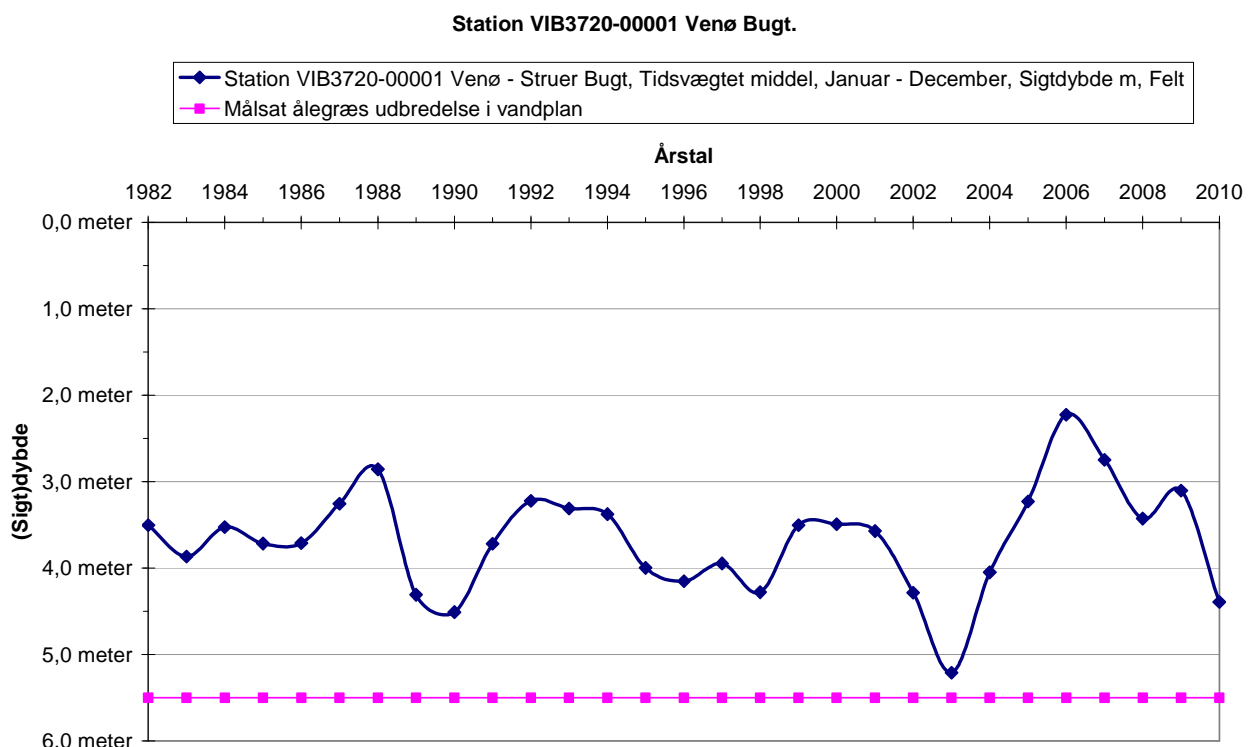
Nr.	Fuglearter	Ynglende	Trækkende
A047	Lysbuget knortegås		X
A067	Hvinand		X
A069	Toppet skallesluger		X
A070	Stor skallesluger		X
A132	Klyde	X	
A195	Dværgterne	X	

Tabel 3. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med ”*” er særligt prioriteret

Nr.	Arter
1103	Stavsild (<i>Alosa fallax</i>)
1365	Spættet sæl (<i>Phoca vitulina</i>)

Tilstand

Målsætningen for Venø Bugt i henhold til udkast til vandplan er en udbredelse af ålegræs ud til en dybde på 5,5 meter.

Figur 1. Udviklingen i sigtdybden i Venø Bugt i perioden 1982-2010, samt den i udkast til vandplan anførte referencetilstand for udbredelsen af ålegræs.

Vandets klarhed (sigtdybden) er en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

primært styres af lys. Reduktion i sigtdybden skyldes først og fremmest store planktonmængder, der absorberer lyset, og gør vandet uklart. Årsagen er primært de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet. Sigtdybden i Venø Bugt er meget varierende og svinger omkring 3,5 meter. Da lyset ikke trænger ned til dybder på 5,5 meter, jvf. Figur 1, er sandsynligheden for udbredelse af ålegræs til denne dybde meget lille.

SMV-analysen⁷ for Venø Sund og Venø (Natura 2000-område nr. 62, Habitatområde H55, Fuglebeskyttelsesområde F40) anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Strandenge i området, da langt den overvejende del er afgræsset og har gunstig naturtilstand.
- Kalkoverdrev, da kvælstofbelastningen ligger under naturtypens tålegrænse og det kortlagte areal har høj strukturtilstand.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Lagune, bugt og rev primært pga. for stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.
- Klithede, tør hede og surt overdrev fordi laveste enden af tålegrænseintervallet for kvælstofdeposition er overskredet på hele arealet.
- Lysbuget knortegås, hvinand, toppet skallesluger, stor skallesluger pga. for stor belastning med næringsstoffer i fjorden, forstyrrelse m.v.
- Klyde pga. lav og meget sårbar ynglebestand i området.

Prognosen er ukendt for:

- Enårig strandengsvegetation, stavsild, spættet sæl og dværgterne pga. manglende kendskab til naturtypens/arternes forekomst i området.

Den primære påvirkning af Natura 2000 område (N62) fra udvidelser af husdyrbrug i Holstebro Kommune sker gennem udvaskning af næringsstoffer ved udbringning af husdyrgødning på husdyrbrugets udbringningsarealer. Projektet vurderes primært at kunne påvirke større lavvandede bugter og vige (1160) samt rev (1170). Prognosen er ugunstig pga. for store tilledninger af næringsstoffer fra land, og næringsstofbelastning af de marine områder udgør en alvorlig trussel. Venø Sund og Venø Bugt er som resten af Limfjorden påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. Dette resulterer i nedsat sigt- dybde, bl.a. forringede forhold for ålegræssets dybdeudbredelse. Bundfaunaens sammensætning er ligeledes påvirket af den høje næringsstofbelastning. Dermed påvirkes også fødegrundlaget for lysbuget knortegås og hvinand, der henholdsvis lever af bundplanter og -invertebrater. Toppet- og stor skallesluger, der begge primært lever af fisk, påvirkes også negativt.

Oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er ikke udpeget som fosforfølsomt område i miljøstyrelsens kortværk, men i det prognosen for Venø Sund er ugunstig pga. for stor tilledning af næringsstoffer fra land, så vurderer Holstebro Kommune, at der skal foretages vurdering af både fosfor- og nitratudvaskningen. Området Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er af Holstebro Kommune ikke vurderet at være et lukket område.

Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk ammoniakpåvirkning, behandles disse ikke i indeværende miljøgodkendelse, da afstanden fra Holstebro Kommunegrænse og til Natura-2000 området er over 6 km, hvorfor ammoniakdeposition

⁷ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

nen fra projektet ikke vurderes at kunne medføre væsentligt forringelser i udpegningsgrundlaget.

BESKRIVELSE AF NATURA 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

En del af husdyrbrugets udspretningsareal er beliggende i oplandet til Nissum Fjord, som er udpeget som Natura 2000-område (N65) på baggrund af Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområder (F38) og Ramsarområder (R4). Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tangsø er udpeget som Natura 2000-område⁸.

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer. Det samlede landbrugsareal (GLR-areal) udgør ca. 100.246 ha⁹.

Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk ammoniak behandles under tør natur, hvis det er relevant for projektet, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af Tabel 4, og andre arter fremgår af Tabel 5.

Tabel 4. Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord jf. SNS 2009¹⁰. Naturtype der er anført med "*" er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 5. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Knopsvane		X
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget korttegås		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X
Rørhøg	X	

⁸ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

⁹ Beregnet af Conterra som gennemsnit af oplysninger fra gødningsregnskaberne 2007-2009.

¹⁰ By- og Landskabsstyrelsens opdateret udpegningsgrundlag 2009.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Dværgterne	X	

Tabel 6. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med "*" er særligt prioriteret

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355*	Odder
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: "Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning." Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

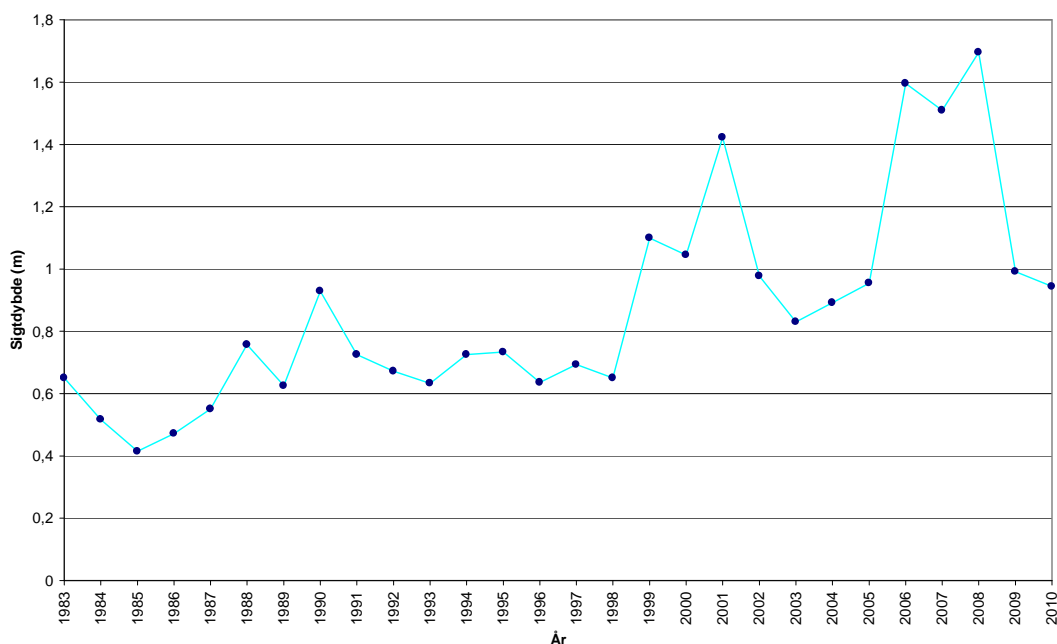
- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m.
- Sommersigtdybde større end 2 m.
- Størst mulig vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højst 4 ‰ i Felsted Kog.
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum.
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

Tilstand

Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. "Næringsstofflørslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til intensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer" samt "Den interne fosforbelastning fra sedimentet i fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet." ¹¹

¹¹ Basisanalysen, del II.

I oplandsanalysen¹² for Nissum Fjord er det anført, at indsatsen i forhold til fjorden bør koncentreres i Felsted Kog. Det fremgår af Figur 2, at sommerrmiddelsigt dybden udviser store år til år variationer i Felsted Kog, og at fjorden i perioden 2003 til 2008 var inde i en positiv udvikling med stigende sigt dybde. I 2009 og 2010 er sigt dybden imidlertid faldet til 2005-niveau. Vandets klarhed (sigt dybden) er en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den dårlige sigt dybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

Figur 2. Udvikling i sigt dybde i Felsted Kog (sommerrmiddel)¹³

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som "kystlagune" (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune. Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

SMV-analysen¹⁴ for N65 Nissum Fjord anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Næringsrige søer og vandhuller.
- Odder, på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling i Jylland de seneste år.

¹² Oplandsanalysen 2006.

¹³ Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

¹⁴ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

- Bæk slampret, på baggrund af en faglig vurdering af vandløbskvaliteten i de pågældende vandløb og på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbet/ene.
- Vandranke, da bestanden i kanalen syd for Felsted Kog er stor og i de senere år har været stigende. Vurdering af bevaringsstatus som gunstig er dog under forudsætning af at kanalen fortsat grødeskæres.
- Rørdrum, kortnæbbet gås, bramgås, krikand og rørhøg. Arterne vurderes at have stabile eller stigende yngle/raste bestande i området.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Strandeng på grund af dårlig hydrologi og visse steder tilgroning.
- Kystlagune naturtypen (Nissum Fjord) på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet og en ikke optimal slusedrift.
- Søbred med småurter (ret næringsfattige søer, Byn og Søndersund og mindre vandhuller) pga. at den højeste tålegrænse for N-deposition er overskredet.
- Vandløb da vandløbene mange steder vedligeholdes for hårdt, der er for stor sandvandring eller strækningerne er regulerede.
- Knopsvane, sangsvane og klyde pga. næringsstofbelastning af fjorden.
- Pibesvane pga. faldende bestande på denne såvel som på øvrige danske rastepladser
- Lysbuget knortegås, spidsand og pibeand pga. næringsstofbelastning af fjorden.
- Klyde som ynglefugl pga. prædation fra rovdyr især på den tidligere største yngleplads på Fjandø
- Almindelig ryle, brushane og hvidbrystet præstekrave pga. tilgroning, dårlig hydrologi og generel tilbagegang for hele bestanden i Danmark. Endvidere fordi at arterne er meget ustabil forekommende i Natura 2000-området.
- Fjordterne, splitterne og havterne som ynglefugle på grund af tilgroning og prædation fra rovdyr i de tidligere største ynglekolonier på Fjandø.
- Dværgterne pga. generel tilbagegang på landsplan.
- Laks: På trods af god vandløbskvalitet i Storå og de store tilløb: Vegem Å, Gryde Å, Idom Å og Råsted Lilleå samt øget fokus på forbedring af de fysiske forhold, er opgangen af naturlige laks (ikke udsatte) i Storå-systemet kun vurderet til ca. 140 gydemodne fisk årligt (DTU Aqua 2008). Ny rapport forventes ultimo 2011. Hovedproblemet er bl.a. de problematiske passageforhold omkring opstemningen og vandkraftsøen i Holstebro by, både for optrækkende gydelaks og for nedtrækkende smolt. Omkring to tredjedele af hele Storåens gyde- og opvækst områder befinder sig opstrøms vandkraftsøen.

Prognosen er ukendt for:

- Strandvold med enårige planter (ej kortlagt), enårig strandengsvegetation (ej kortlagt), tidvis våd eng (ej kortlagt) og rigkær (ej kortlagt).
- Havlampret, flodlampret og stavsild pga. manglende viden om arternes forekomst i området.
- Plettet rørvagtel, lille kobbersneppe og toppet og stor skallesluger grundet fluktuerende og ustabil forekomst.

HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESLEVELY - NÆRINGSSTOFFER

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de(t) givne opland(e), hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

NITRAT

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er en forudsætning, at

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

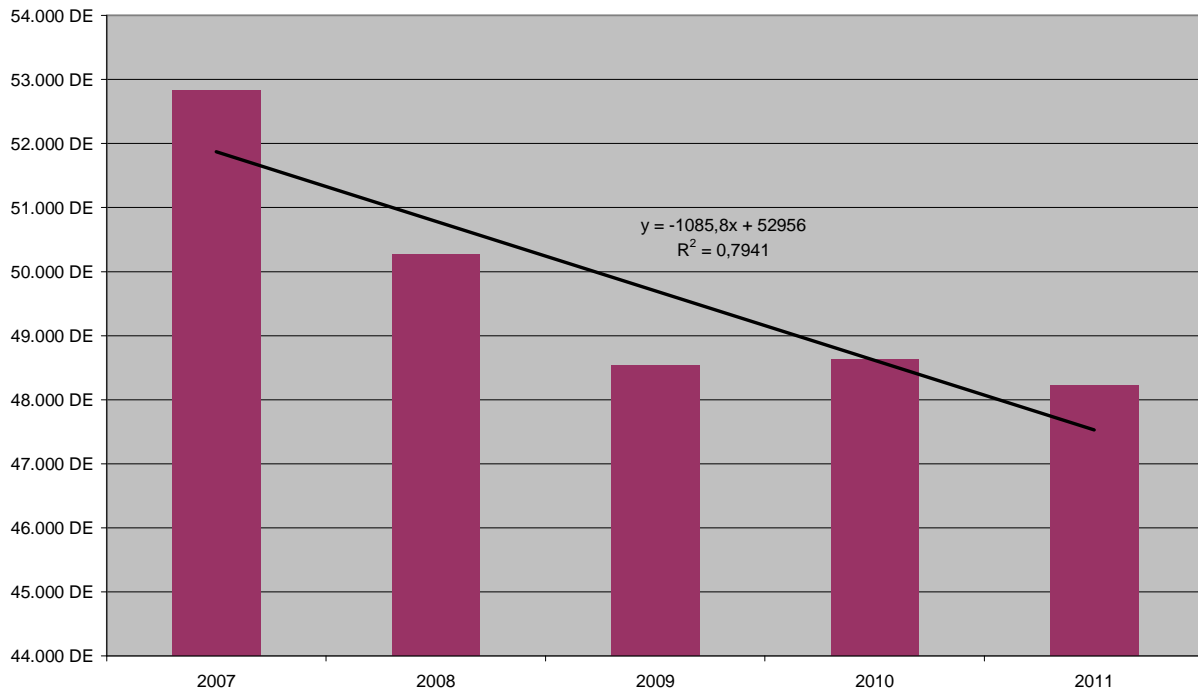
AD pkt. 1A) Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at antallet af producerede DE i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund har været faldende siden 2007, jvf. Figur 3. Holstebro Kommune vurderer derfor, at forudsætning 1A er opfyldt, jvf. nedenstående redegørelse.

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er udarbejdet af Conterra for Holstebro Kommune. Der er i data foretaget en korrektion af DE i forhold til bl.a. mælkeydelse for at fordele årsagerne til DE ændringer i august 2009 og 2010 over hele perioden. I figur 3 er data for dyreholdet i perioden 2007 til og med 2011 i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund sammenstillet.

I henhold til Natur- og Miljøklagenævnets (NMKN) afgørelse af 24. november 2011 har Holstebro Kommune i vurderingen af hvorvidt husdyrholdet indenfor det enkelte delopland har været stigende taget udgangspunkt i hvorvidt en lineær regression viser, at der har været en stigning større end 0. Den lineære regression viser et fald på 10,3 %, og som det ses af figur 3, er forklaringsgraden r^2 større end 0,5 hvorfor analysen vurderes som sikker. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrproduktionen i oplandet har været faldende og forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt.

Udvikling i husdyrproduktion i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund (2007-2011)

Figur 3. Udviklingen i dyreenheder (DE) produceret i oplandet og deloplandene til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund 2007 til 2011.

AD pkt. 1A) Nissum Fjord

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er udarbejdet af Conterra A/S for Miljøstyrelsen. Der er i data foretaget en korrektion af dyreenheder (DE) i forhold til blandt andet mælkeydelse for at fordele årsagerne til DE ændringer i august 2009 og 2010 over hele perioden. I figur 4 er data for dyreholdet i perioden 2007 til og med 2011 i oplandet til Felsted Kog (Nissum Fjord) sammenstillet.

Jævnfør seneste data fra Miljøstyrelsen er dyreholdet stigende i oplandet til Felsted Kog (Nissum Fjord). Fra 2007 til 2011 er antallet af producerede dyreenheder i oplandet til Felsted Kog (Nissum Fjord) steget fra 79.855 DE til 79.962 DE, hvilket er en stigning på 107 DE. På den baggrund er forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau ikke opfyldt.

Felsted Kog, der er den inderste del af Nissum Fjord, er afsnøret fra resten af Nissum Fjord, og Felsted kog er udpeget som "kystlagune" (1150) i forhold til habitatområdet. Området er stærkt belastet med næringsstoffer, og målsætningen er ikke opfyldt. Felsted Kog har en markant lavere salinitet (4 ‰) i forhold til resten af fjorden, der har en salinitet på 12 til 20 ‰. Holstebro Kommune vurderer, at Felsted Kog skal vurderes selvstændigt, da en øget belastning af dette område, vil påvirke området væsentligt negativt.

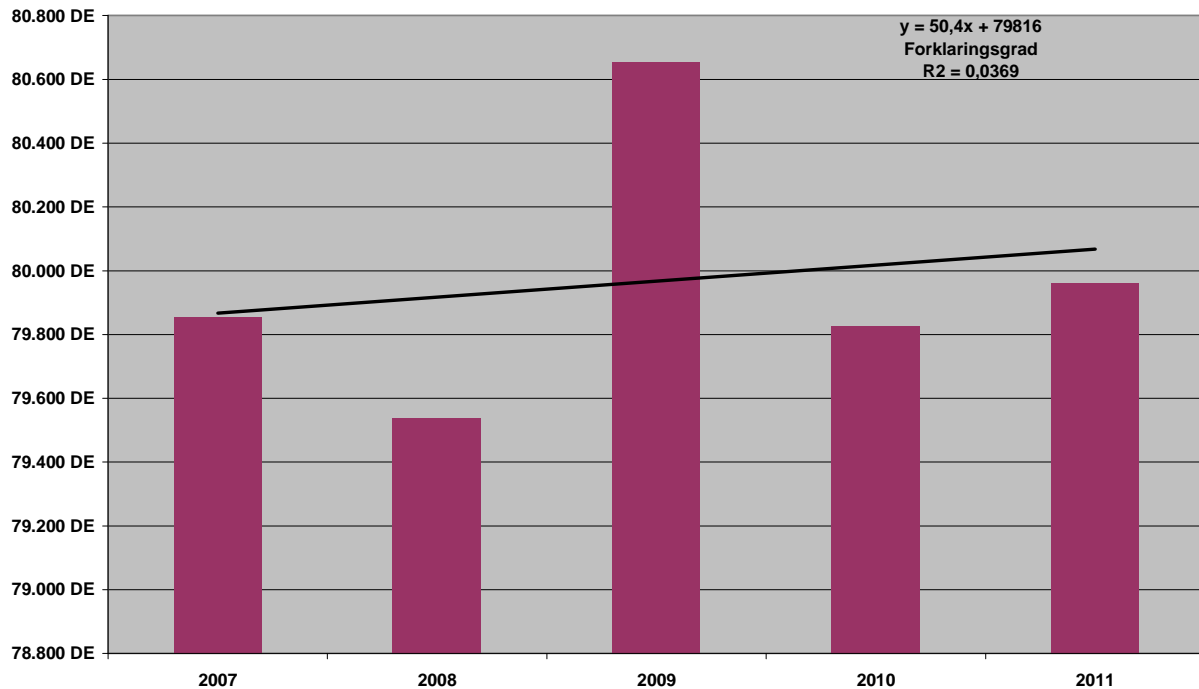
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Oplandet til Felsted Kog er på 120.259 ha, og det samlede landbrugsareal (GLR-areal) udgør cirka 73.913 ha¹⁵.

Udvikling i husdyrproduktion i oplandet til Felsted Kog (2007-2011)

Figur 4. Udviklingen i dyreenheder (DE) produceret i oplandet til Felsted Kog (Nissum Fjord) i perioden 2007 til 2011 baseret på Miljøstyrelsens ukorrigerede tal.

Punkt 1B og 1C beskrives ikke for Nissum Fjord, idet punkt 1A ikke er opfyldt.

Idet husdyrproduktionen i oplandet til Felsted Kog (Nissum Fjord) er stigende, skal der som udgangspunkt meddeles afslag på det ansøgte projekt. Miljøstyrelsen har dog foretaget ændringer i vejledningen om husdyrgodkendelsesloven vedrørende konkrete vurderinger af nitratudvaskningen til overfladevande, der ligger udover det fastlagte beskyttelsesniveau. Dette betyder, at hvis husdyrbruget reducerer udvaskningen til et niveau på linje med et planteavlsbrug, nærmere defineret som udvaskningen fra arealer drevet som rent planteavlsbrug, det vil sige uden husdyrgødning, kan der ses bort fra en stigning i husdyrholdet i oplandet.

Ad pkt. 1B) Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund

Samlet er det Holstebro Kommunes vurdering, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted fra andre kilder i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund samt Nissum Fjord, herunder særsilt til Felsted Kog i perioden 2007 til 2010, jvf. nedenstående redegørelse.

¹⁵ Beregnet af Conterra som gennemsnit af oplysninger fra gødningsregnskaberne 2007-2009.

I henhold til vandplanen for Limfjorden, der p.t. er i høring, er fordelingen af andre kilder til nitratudledning til Limfjorden primært bestående af renseanlæg (42 %), dambrug (25 %), regnbetingede udløb (13 %), spredt bebyggelse (13 %) og industri (7 %).

Renseanlæg i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund

Renseanlæg er efter landbruget, den næststørste udleder af nitrat til Limfjorden. Der er 12 renseanlæg, der har udledninger til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. På baggrund af oplysningerne i WINSPV har Holstebro Kommune foretaget en beregning af kildeudledningerne fra renseanlæggene i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Punktkildeudledninger fra renseanlæg i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er i perioden 2007 til 2010 faldet fra 37,0 tons/år til 24,8 tons/år, jvf. Tabel 7.

Tabel 7. N-kildeudledning fra renseanlæg beliggende i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Data er baseret på registreringer i WINSPV for perioden 2007 til 2010.

Opland	Delopland	År	Total	Indekseret	Ændring i kildeudledning
Limfjorden	Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund	2007	37,0 tons N/år	100	0,0 tons N/år
		2008	26,5 tons N/år	71	-10,6 tons N/år
		2009	25,8 tons N/år	70	-11,2 tons N/år
		2010	24,8 tons N/år	67	-12,3 tons N/år

Dambrug

Der er i henhold til vandplanen 4 dambrug i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Der sker i disse år en løbende ombygning til recirkulerede dambrug. Recirkuleringsanlæg har generelt en positiv indvirkning på biologisk mangfoldighed og vand, idet forureningen af vandløb og søer, og kystområder reduceres. Der forventes derfor ikke en forøgelse af næringsstofudledningen fra dambrug i perioden 2007-2010. Herudover sker der hyppigt det, at fodermængden ofte sælges til andre dambrug, når dambrug nedlægges. På baggrund heraf vurderes det, at N-tilførslen fra dambrug i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund vil være relativt uændret.

Regnvandsbetingede udløb

I forhold til de regnvandsbetingede udløb forventes udledningerne herfra at stige som følge af, at fælleskloakerede områder ændres til separatkloakerede områder. Disse ændringer forventes imidlertid, at være af mindre betydning i forhold til udledningerne fra f.eks. renseanlæg.

Spredt bebyggelse

I forhold til den spredte bebyggelse foregår der en løbende ændring af direkte udledninger til godkendte nedsivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningen til recipienten. I de undersøgelser, der foreligger, reduceres udvaskningen med ca. 85 % ved anvendelse af nedsivningsanlæg i forhold til den direkte udledning. Disse tal er baseret på lerjorde, hvorfor de ikke umiddelbart kan overføres til de sandede jorde, men de illustrerer, at udviklingen vil medføre en reduceret udledning fra den spredte bebyggelse. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Ad. pkt. 1C) Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund

Som led i udmøntning af vandplanerne er Holstebro, Skive, Morsø og Stuer Kommuner i gang med forundersøgelser af fem vådområdeprojekter i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Holstebro Kommune vurderer ikke at der er inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven i opgørelserne under pkt. 1A og 1B.

Det ansøgte projekt

57,20 ha af husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Nissum Fjord, mens de resterende 35,88 ha afvander til Limfjorden (Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund) via Holmgård Sø og Borbjerg Mølle Sø.

Ansøger har fremsendt en fiktiv ansøgning med S3-sædskifte, som er et planteavlssædskifte med brug af udelukkende handelsgødning for arealerne beliggende i oplandet til Nissum Fjord. Ifølge ansøgningssystemet er N-udvaskningen til rodzonen for et tilsvarende planteavlsbrug beregnet til 73,1 kg N/ha.

For at opnå en udvaskning svarende til et planteavlsbrug på arealerne beliggende i oplandet til Nissum Fjord, skal der hvert år på disse arealer dyrkes efterafgrøder svarende til 7 procent-point udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav om pligtige efterafgrøder, jvf. skema 10. De ekstra pligtige efterafgrøder skal fremgå af gødningsregnskabet til plantedirektoratet.

Skema 10. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved dyrkning af udbringningsarealerne beliggende i oplandet til Nissum Fjord med kunstgødning og referencesædskifte samt for ansøgt drift med et harmonitryk på 1,52 DE/ha ved anvendelse af referencesædskiftet.

Scenarier	Anvendelse af handelsgødning – uden husdyrgødning	Max. tilladt udvaskning. Reduceret Harmonitryk*	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S3-sædskifte		1,54 DE/ha S4-sædskifte 7% ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	73,1 kg N/ha		73,0 kg N/ha

*Ikke relevant

Udbringningsarealerne i oplandet til Limfjorden ligger i et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på <50 %. Limfjorden (Nissum og Kaas Bredning) er karakteriseret som et kvælstoffølsomt overfladevand, hvorfor oplandet er udlagt som nitratklasse I, hvor der maksimalt må udbringes 85 % af det generelle harmonitryk, se bilag 14. Udbringningsarealerne beliggende i oplandet til Nissum Fjord, der er karakteriseret som et meget kvælstoffølsomt overfladevand, ligger i et område med et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %, og arealerne er derfor beliggende i nitratklasse 0, jvf. Skema 11.

Skema 11. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

Sted / mark nr.	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	DE/ha uden virkemidler	Maksimalt antal DE til udspretning på arealerne
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]			
I alt / gennemsnit:	93,09	57,20	35,88	0,00	0,00	94,22 %	1,60	149,11

N-udvaskningen til rodzonen, beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt, overstiger ikke N-udvaskningen ved udbringning af husdyrgødning i henhold til det reducerede harmonitryk jvf. Skema 10.

Skema 12. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved dyrkning af udbringningsarealerne med kunstgødning og referencesædskifte og ved reduceret husdyrtryk samt for ansøgt drift med et harmonitryk på 1,52 DE/ha ved anvendelse af referencesædskiftet.

Scenarier	Anvendelse af kunstgødning	Reduceret Harmonitryk	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Kunstgødning S4-sædskifte	1,60 DE/ha S4-sædskifte	1,54 DE/ha S4-sædskifte
N-udvaskning fra rodzonen	66,5 kg N/ha	73,5 kg N/ha	70,4 kg N/ha

Som virkemiddel til at opnå den reducerede N-udvaskning, svarende til planteavlbrug, er anvendt dyretryk på 1,54 DE/ha og efterafgrøder svarende til 7 procent-point udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav om pligtige efterafgrøder på arealer beliggende i oplandet til Nissum Fjord.

I henhold til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 22. december 2011 (sag NMK-132-00188) skal kommunen tilpasse den påkrævede reduktion i kvælstofudvaskning på bedriftsniveau forholds-mæssigt efter hvor stor en andel af udbringningsarealerne, som er placeret i det pågældende delopland. Derfor stiller Holstebro Kommune vilkår om, at der på bedriftsniveau skal etableres efterafgrøder svarende til 4,4 procent-point udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav om pligtige efterafgrøder. Efterafgrøder skal så vidt muligt etableres på Felsted Kog arealerne.

Derudover stilles der vilkår om dyretryk og husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, som fremgår af skema 8.

Det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000 områderne

Det er en forudsætning, at

Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog

Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

AD pkt. 2 A & B) Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund samt Nissum Fjord

Som tidligere beskrevet vurderer Holstebro Kommune, at Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund ikke skal klassificeres som et lukket vandområde, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2A.

Derimod vurderes Nissum Fjord, herunder Felsted Kog, at være et lukket vandområde, hvorfor det er Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødnings-betingede nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B.

Skema 12. Beregning af den relative andel af husdyrbrugets husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning i forhold til den samlede nitratudvaskning til Natura 2000 områderne.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord	N62 - Venø sund
Delområde - kystopland	Nissum Fjord	Felsted Kog	Venø Bugt, Kaas Bredning og Salling Sund
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha	58.442 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2009)*	100.246 ha	73.913 ha	42.065 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	67%	75%	55%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	75 kg N/ha/år	75 kg N/ha/år	56 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	2.452 tons N/år	1.376 tons N/år	1.066 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	221 tons N/år	115 tons N/år	74 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	2.672 tons N/år	1.491 tons N/år	1.140 tons N/år
Det ansøgte projekt			
Nitratklasse 0	57,20 ha	57,20 ha	0,00 ha
Nitratklasse I	0,00 ha	0,00 ha	35,88 ha
Nitratklasse II	0,00 ha	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse III	0,00 ha	0,00 ha	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	57,20 ha	57,20 ha	35,88 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	87,5%	87,5%	25,0%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	3,9 kg N/ha/år	3,9 kg N/ha/år	3,9 kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	0,028 ton N	0,028 ton N	0,105 ton N
Ansøgt nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,001%	0,002%	0,009%

* Beregnet vha. Cttools

Det ansøgte har beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget belastning svarende til 0,009 % af den samlede N-udvaskning til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Tilsvarende har det ansøgte beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget belastning svarende til 0,001 % af den samlede N-udvaskning til Nissum Fjord. I forhold til Felsted Kog, der udgør en del af Nissum Fjord, udgør belastningen 0,002 % af den samlede N-udvaskning, jvf. Skema 12.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Vurderingsparadigmet er udarbejdet af Miljøstyrelsen, hvor det anføres, at Kammeradvokaten har udtalt, at vurderingen er i overensstemmelse med habitatdirektivet. Ligeledes anfører Miljøstyrelsen i skrivelsen til Miljø- og Planudvalget, at "*Vejledningen lever op til Danmarks forpligtelser efter EU's habitatdirektiv*".

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

På baggrund heraf vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. ad pkt. 1A-C. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede påvirkning til Natura 2000-områderne mindre end hhv. 5 pct. /1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt negativt.

FOSFOR

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer ikke konstateret områder med kraftige hældninger i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der herforuden ikke er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af fin lerblandet sandjord (60 %), mens det resterende er beliggende på grov lerblandet sandjord (21 %) og grovsandet jord (19 %), jvf. Skema 13 og bilag 11.

Skema 13. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1-0	24,09	Ja	JB4	Nej	Venø Bugt via Borbjerg møllesø og Holmgård Sø	-	0	0,00
2-0	2,63	Ja	JB1	Nej	Venø Bugt via Borbjerg møllesø og Holmgård Sø / Nissum Fjord	-	0	0,00
3-0	0,65	Ja	JB4	Nej	Venø Bugt via Borbjerg møllesø og Holmgård Sø / Nissum Fjord	-	0	0,00
5-0	6,76	Ja	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
10-0	0,80	Ja	JB4	Nej	Venø Bugt via Borbjerg møllesø og Holmgård Sø	-	0	0,00
11-0	19,75	Nej	JB3	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
12-0	19,64	Ja	JB4	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
15	1,67	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
16	6,55	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
17	10,23	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt via Borbjerg møllesø og Holmgård Sø	-	0	0,00
22	0,25	Nej	JB4	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00
23	0,08	Nej	JB4	Nej	Nissum Fjord	-	0	0,00

Fosforklasser og fosforoverskud

En lille del af mark 10-0 er drænet lavbundsareal uden okkerklasse, men da det samtidig afvander til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er det ikke omfattet af fosforklasse II, da Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund i statens kortværk ikke er udpeget som et fosforfølsomt opland. Husdyrlovens beskyttelsesniveau udpeger derfor hele oplandet som fosforklasse 0.

Nissum Fjord er derimod udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor. Flere udbringningsarealer er detailafvandede, men ingen er lerjorde jf. Miljøstyrelsens definition ($5 \leq JB \leq 10$) og derfor vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde på 2.485 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 2.485 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 5,6 kg P/ha, jvf. Skema 14.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Skema 14. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-263 kg P/år
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	2.485 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	26,7 kg P/ha/år
P-raførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	21,1 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	5,6 kg P/ha/år

Tabniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 5,6 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med ca. 2 %. Husdyrbruget andel af påvirkningen på Natura 2000-områderne er vurderet til 0,005 % for Nissum Fjord, 0,007 % for Felsted Kog, der udgør en del af Nissum Fjord og 0,008 % for Venø Sund, jvf. Skema 15.

Skema 15. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 områder ud fra et worst case scenarium baseret på Miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord	N62 - Venø sund
Delområde - kystopland	Hele fjorden	Felsted Kog	Venø Bugt, Kaas Bredning og Salling
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha	58.442 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2009)*	100.246 ha	73.913 ha	42.065 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	20.049 kg P	14.783 kg P	8.413 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	5.410 kg P	3.708 kg P	1.310 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	25.460 kg P	18.490 kg P	9.723 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,005%	0,007%	0,008%
Husdyrbrugets arealer			
Ansøgt areal	57,20 ha	57,20 ha	35,88 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	5,6 kg P/ha	5,6 kg P/ha	5,6 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	2%	2%	2%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	1 kg P	1 kg P	1 kg P

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Holmgård Sø og Borbjerg Møllesø

Markerne 1-0, 2-0, 3-0, 10-0, 17-0 ligger helt eller delvist i oplandet til hhv. Holmgård Sø og Borbjerg Møllesø, som er B-målsatte. Se bilag 13. Holmgård Sø og Borbjerg Møllesø er ikke udpeget som Natura 2000 område.

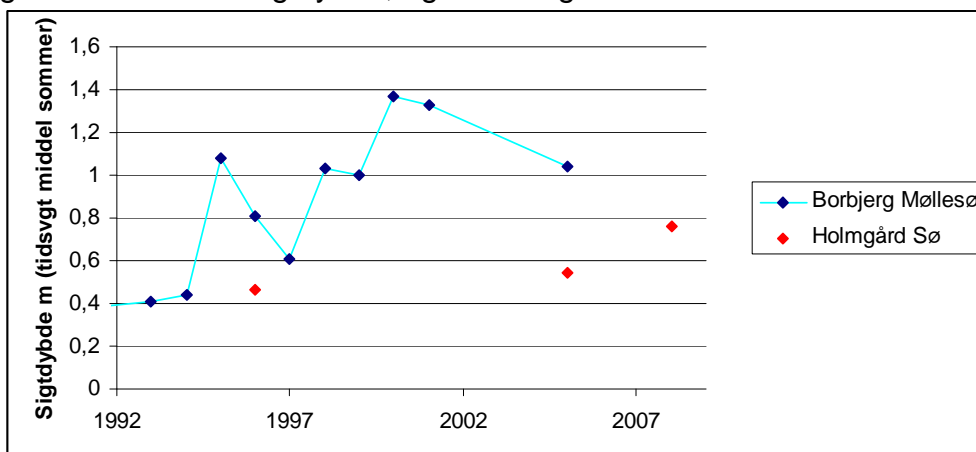
Regionplanens målsætning

Borbjerg Møllesø og Holmgård Sø er i Ringkøbings Amts regionplan udlagt med en basismålsætning " Søer med naturligt og alsidigt dyre- og planteliv som er upåvirket, eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, organiske stoffer, okker, miljøfremmede stoffer eller anden kulturpåvirkning. Søernes økologiske tilstand skal være upåvirket eller kun svagt påvirket i forhold til den naturlige baggrundstilstand." Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af målsætningen.

- Fra 1. maj til 30. september skal sigtddybden være større end 1 meter i søer med en gennemsnitsdybde på under 3 meter,
- Søvandets indhold af total fosfor må som årgennemsnit ikke overstige 0,075 mg P/l.

Tilstand

Søerne er forbundet af Hellegård Å som leder vand fra Borbjerg Møllesø til Holmgård Sø. Det fremgår af Figur 5, at sigtddybden i Borbjerg Mølle sø siden 1995 opfylder målsætningen om 1 meters sigtddybde, og at Holmgård Sø er forbedret.

Figur 5. Sigtddybder målt i Holmgård Sø og Borbjerg Møllesø

Holmgård Sø lever ikke op til målsætningen om 1 meters sigtddybde og Borbjerg Møllesø lever kun lige op til målsætningen. Det fremgår af regionplanen, at det bl.a. skyldes intern belastning med næringsstoffer. Det forventes, at søerne ikke lever op til målet om god økologisk tilstand i 2015.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Næringsstoffer

Det begrænsende næringsstof i søerne vurderes at være fosfor. Der foreligger ikke nye data på den total mængde fosfor i søerne, hvorfor der bl.a. tages udgangspunkt i regionplan 2005. Begge søer lever ikke op til kravet om et årgennemsnit $< 0,075$ mg P/l. Fosforoverskuddet var i perioden fra 2005-2008 i gennemsnit $9,2$ kg P/ha og $8,9$ kg P/ha¹⁶ i oplandet til hhv. Borbjerg Møllesø og Holmgård Sø.

Det ansøgte medfører, at der på udbringningsarealerne vil være et fosforoverskud på $5,6$ kg P/ha/år. Holstebro Kommune vurderer at projektet ikke i sig selv vil medføre en forværing af søernes tilstand, da projektet har lavere fosforoverskud end det gennemsnitlige overskud fra arealerne beliggende i oplandet til søerne. Nitratudledningen fra de ansøgte arealer vurderes ikke at påvirke søerne væsentligt, da fosfor vurderes at være det begrænsende næringsstof for primærproduktionen.

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund vurderingen stillet vilkår til sikring af vandmiljøet. Holstebro Kommune vurderer ikke, at fosfortabet fra husdyrbruget udbringningsarealer vil påvirke Nissum Fjord herunder Felsted Kog og Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund samt Borbjerg Møllesø og Holmgård Sø væsentligt negativt.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

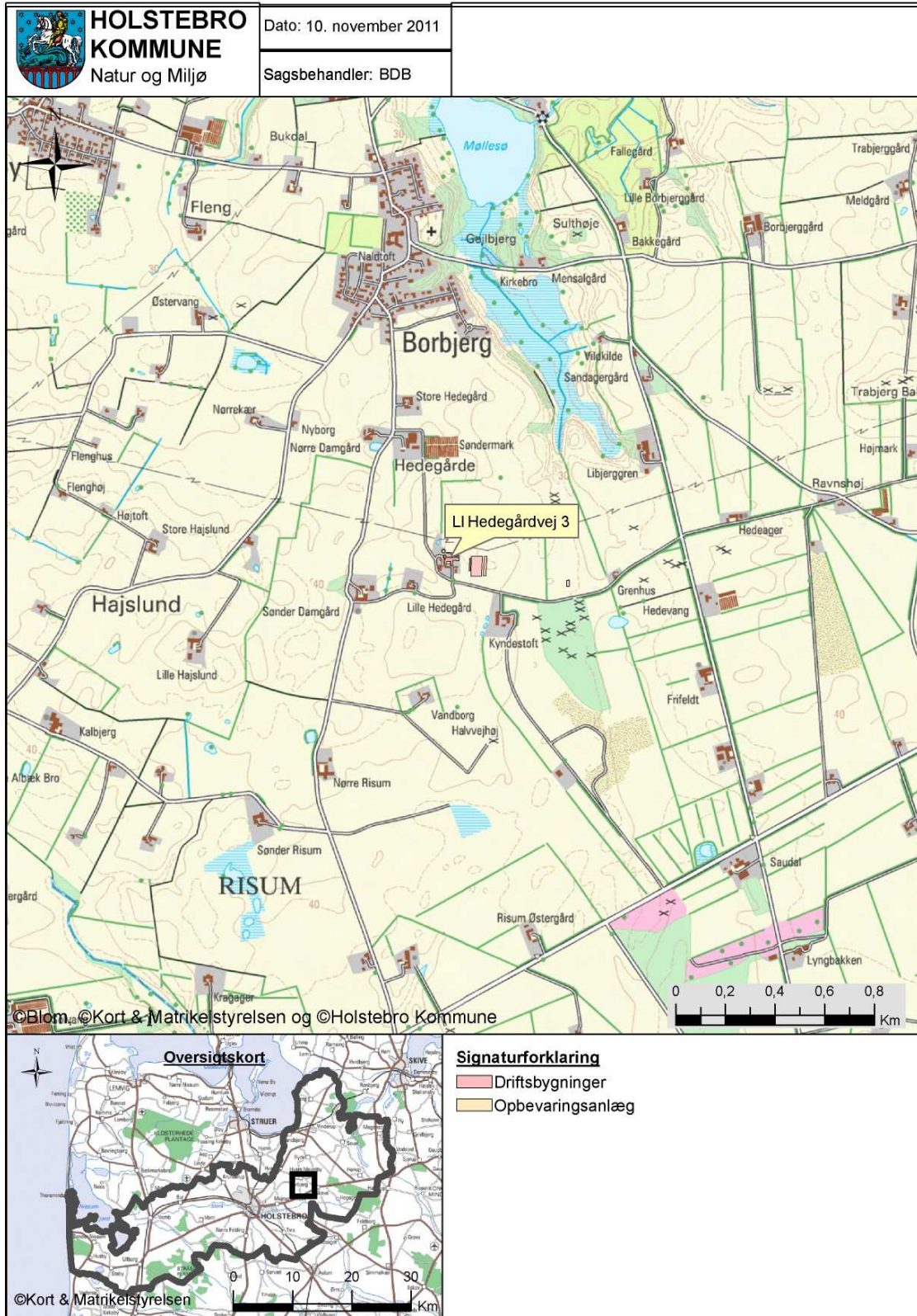
På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

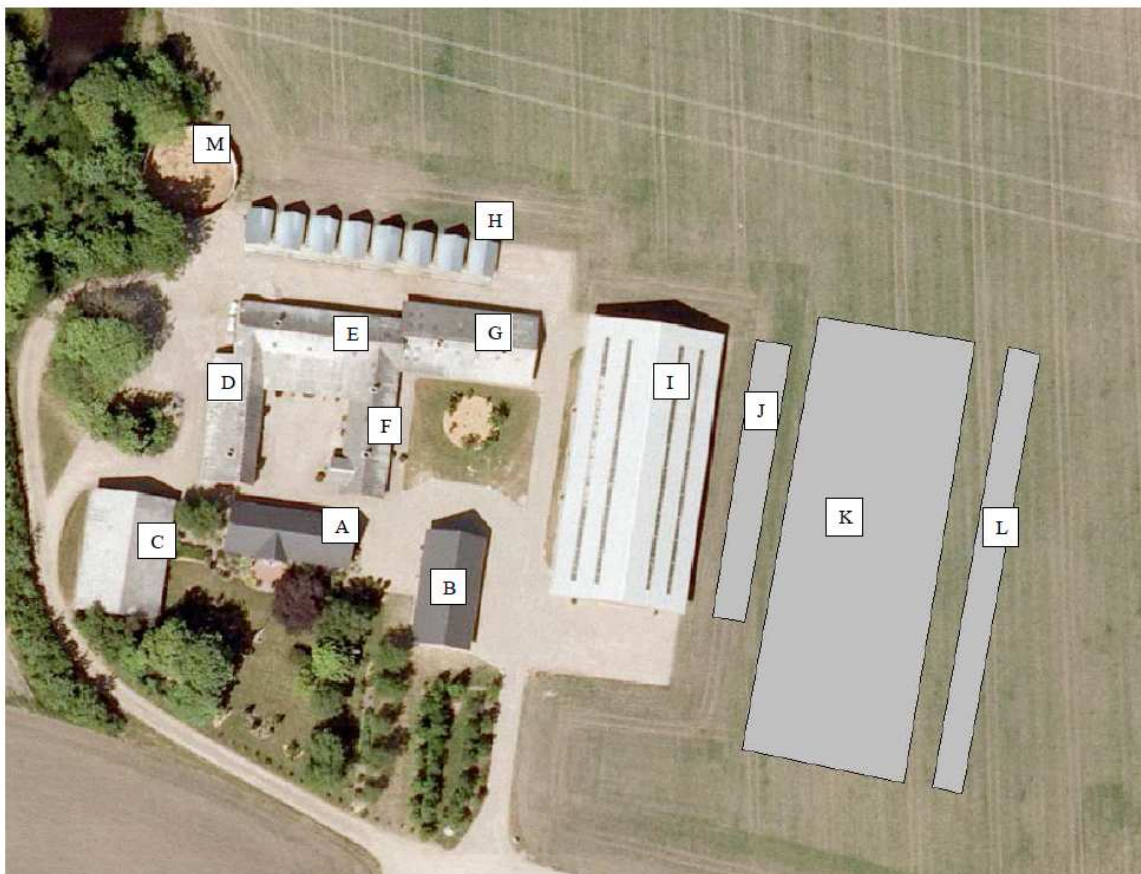
¹⁶ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskaber. Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CT-tools af Holstebro Kommune.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

Bilag 2 – Situationsplan

Bygning	Type	Byggeår / Renoveringsår	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Bygningernes fremtidige anvendelse
A	Stuehus	1906					
B	Garage	2007					
C	Maskinhus	1979	280	6	20	Røde stålplader, gråt tag	Uændret
D	Stald	1900/2000	269	6	20	Røde mursten, gråt tag	Fjernes
E	Stald	1900/2000	356	6	20	Røde mursten, gråt tag	Fjernes
F	Stald	1900/2000	216	6	20	Røde mursten, gråt tag	Fjernes
G	Stald	1975/2000	285	6	20	Røde mursten, gråt tag	Halmlager
H	Kalvehytter	2000-2010	185	3	45	Brune plader, gråt tag	Flyttes til J
I	Lade	2005	1182	8,5	20	Røde stålplader, gråt tag	
J	Kalvehytter		185	3	45	Brune plader, gråt tag	Stald til bl.a. syge dyr
K	Ny stald		3200	9	20	Røde stålplader, gråt tag	Stald
L	Ny stald		840	3,5	20		Stald til de små kalve
M	Gylletank	1992	895 m ³	4		Grå beton	Afløb fra kalvehytter og spildevand/biogasgylle
N							
O							
P							

NATUR OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

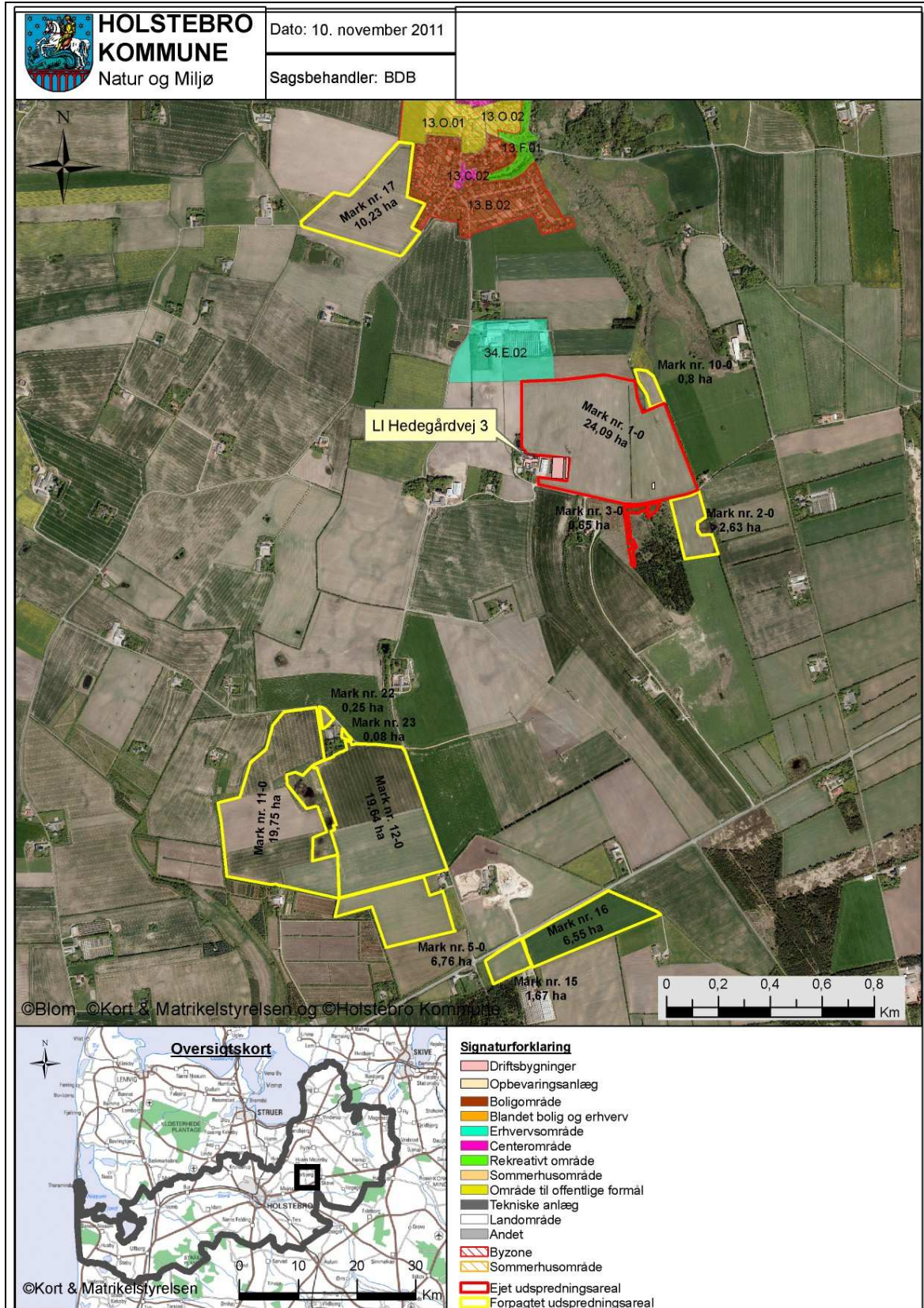

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 4 – Planmæssige forhold

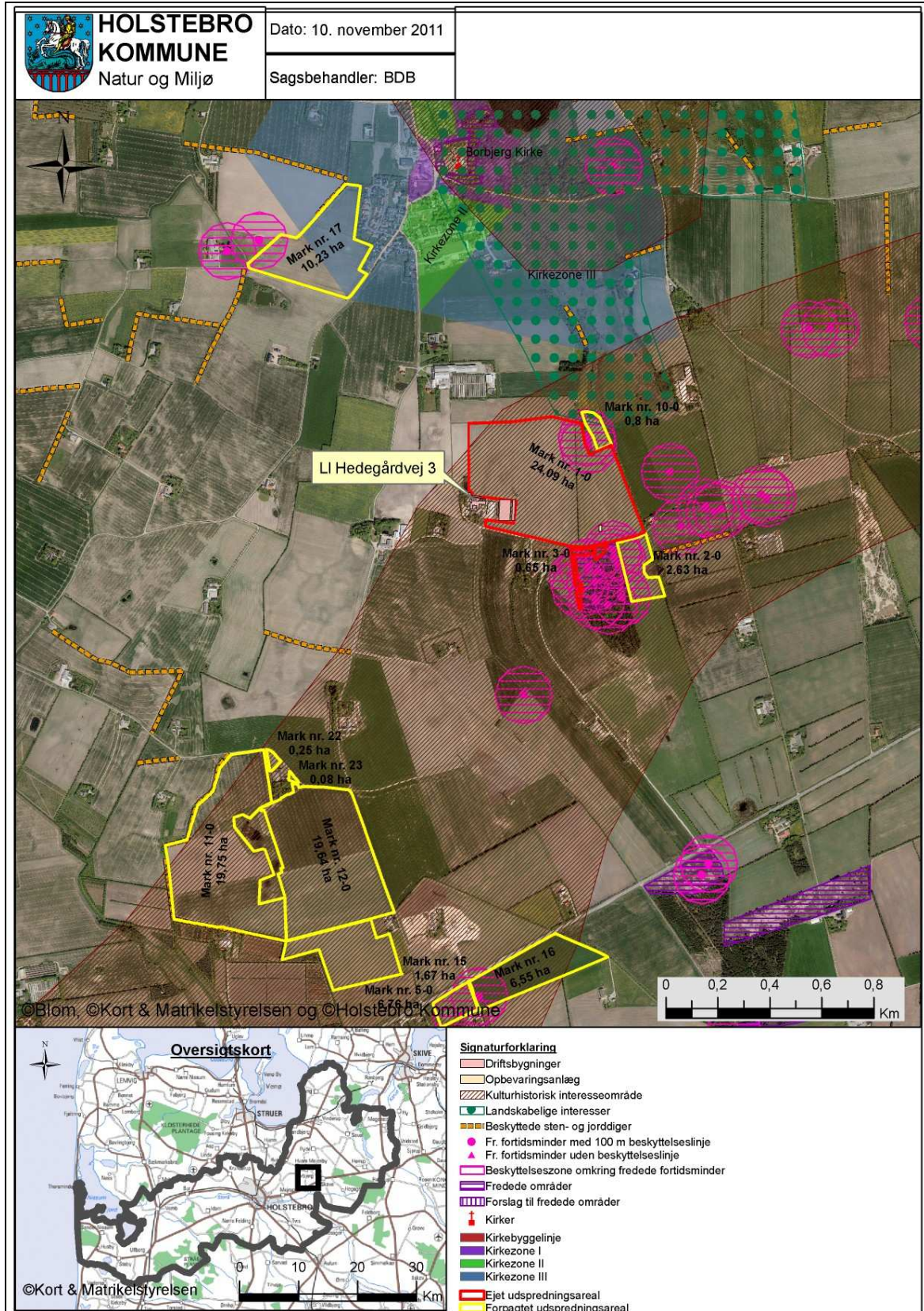

Natur og Miljø

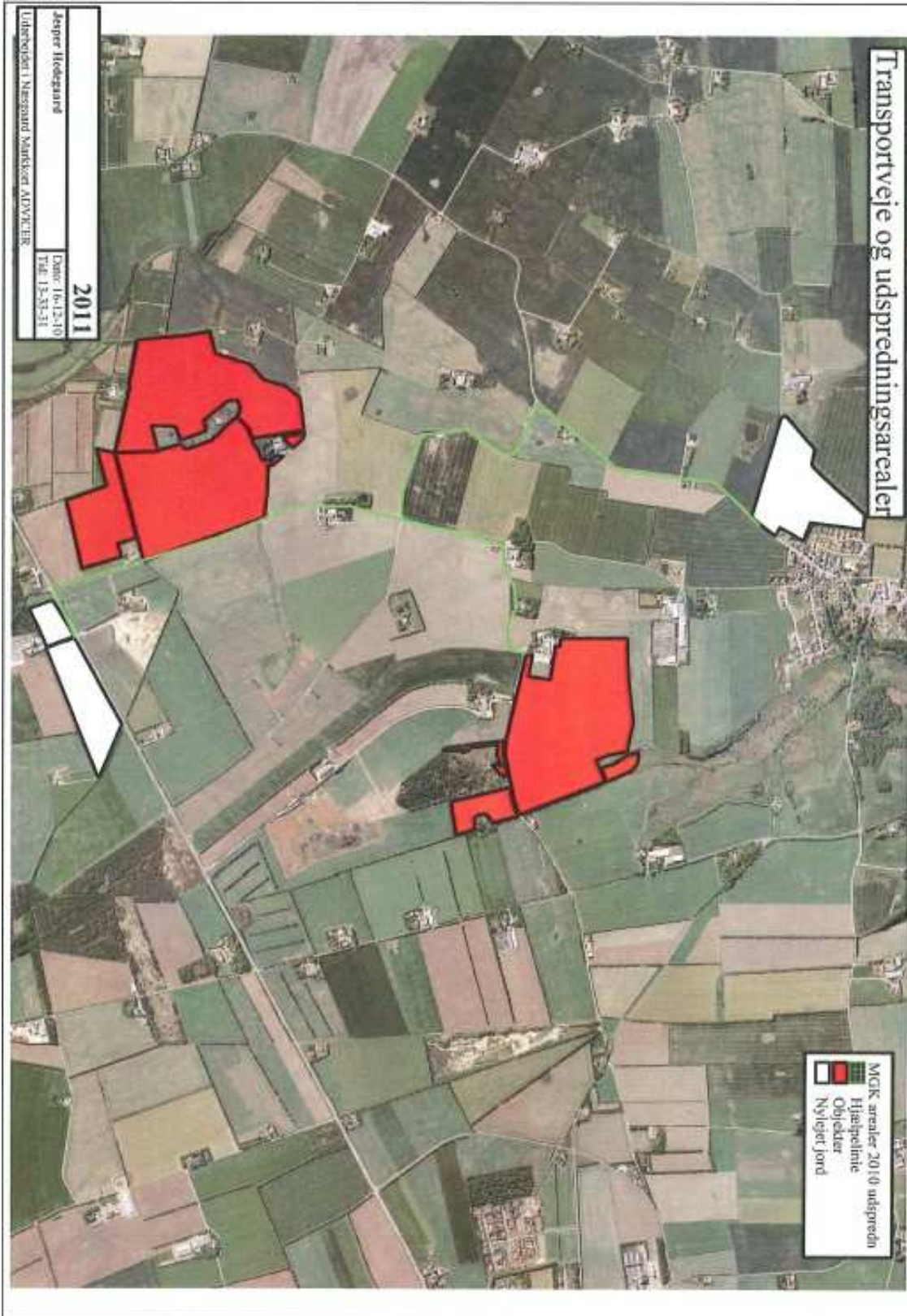
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 5 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg

Bilag 6 – Gylletransportruter

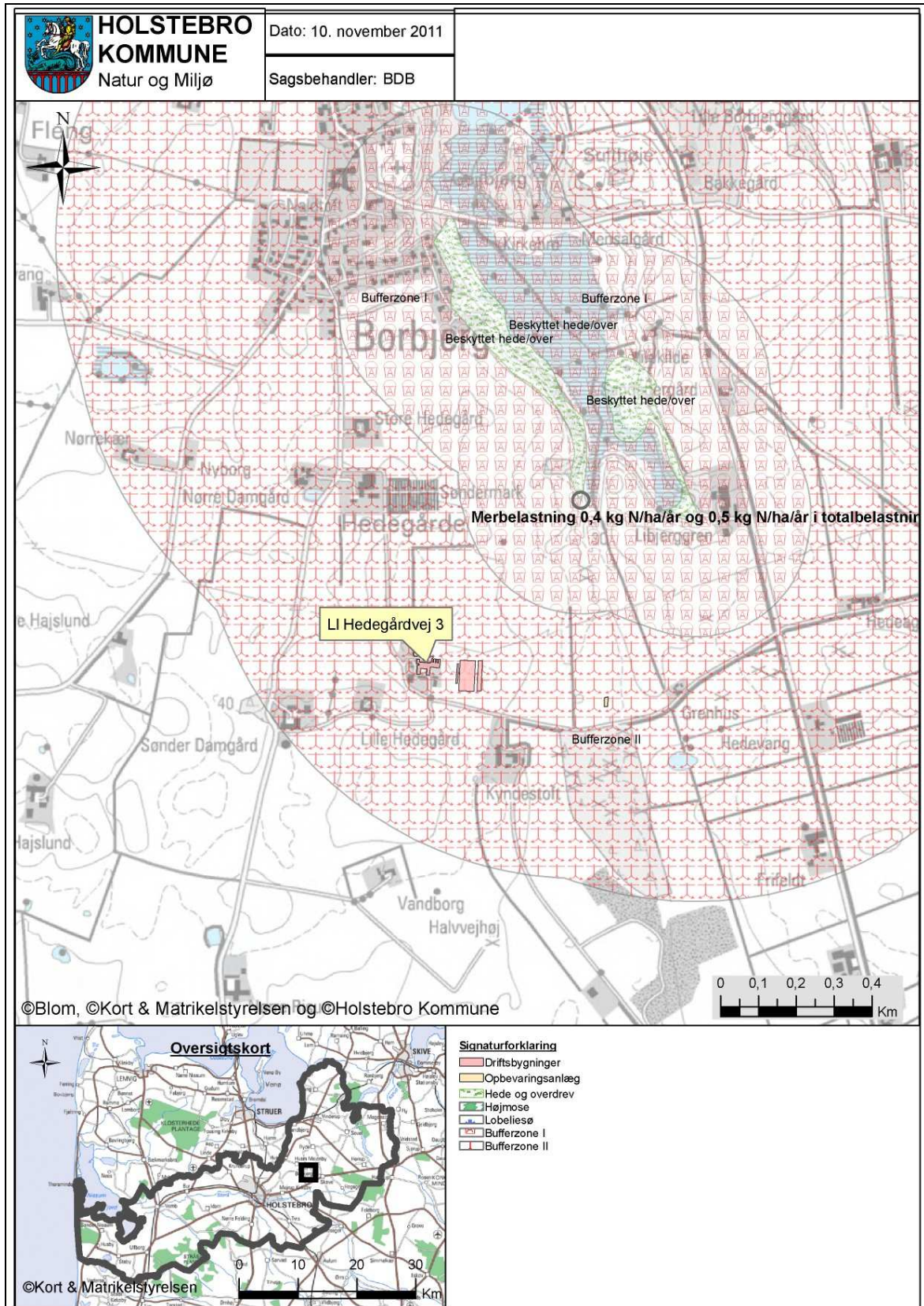

TEKNIK OG MILJØ

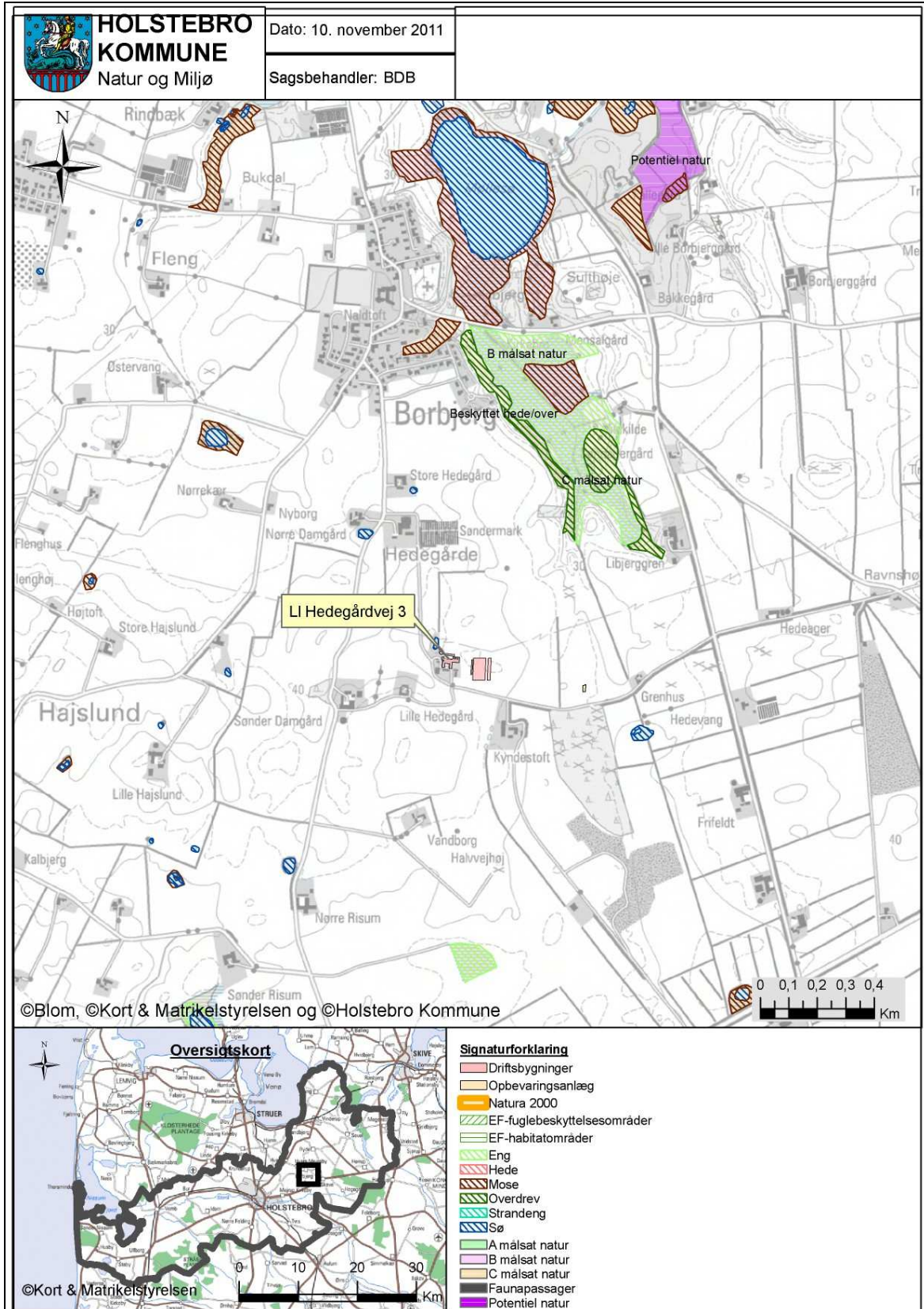
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

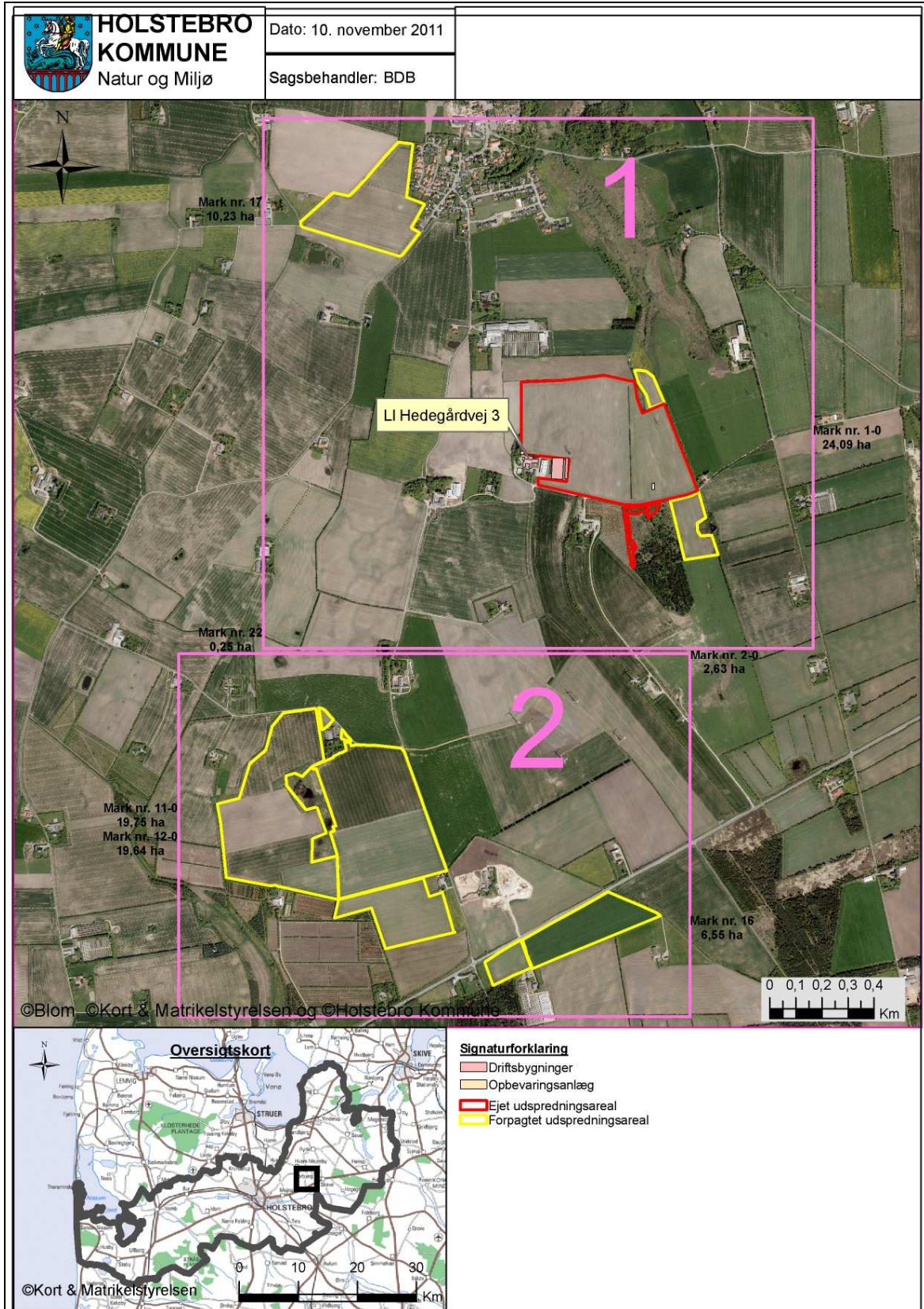
Bilag 7 – Naturområder omkring anlæg og ammoniakdeposition fra anlæg del 1/2

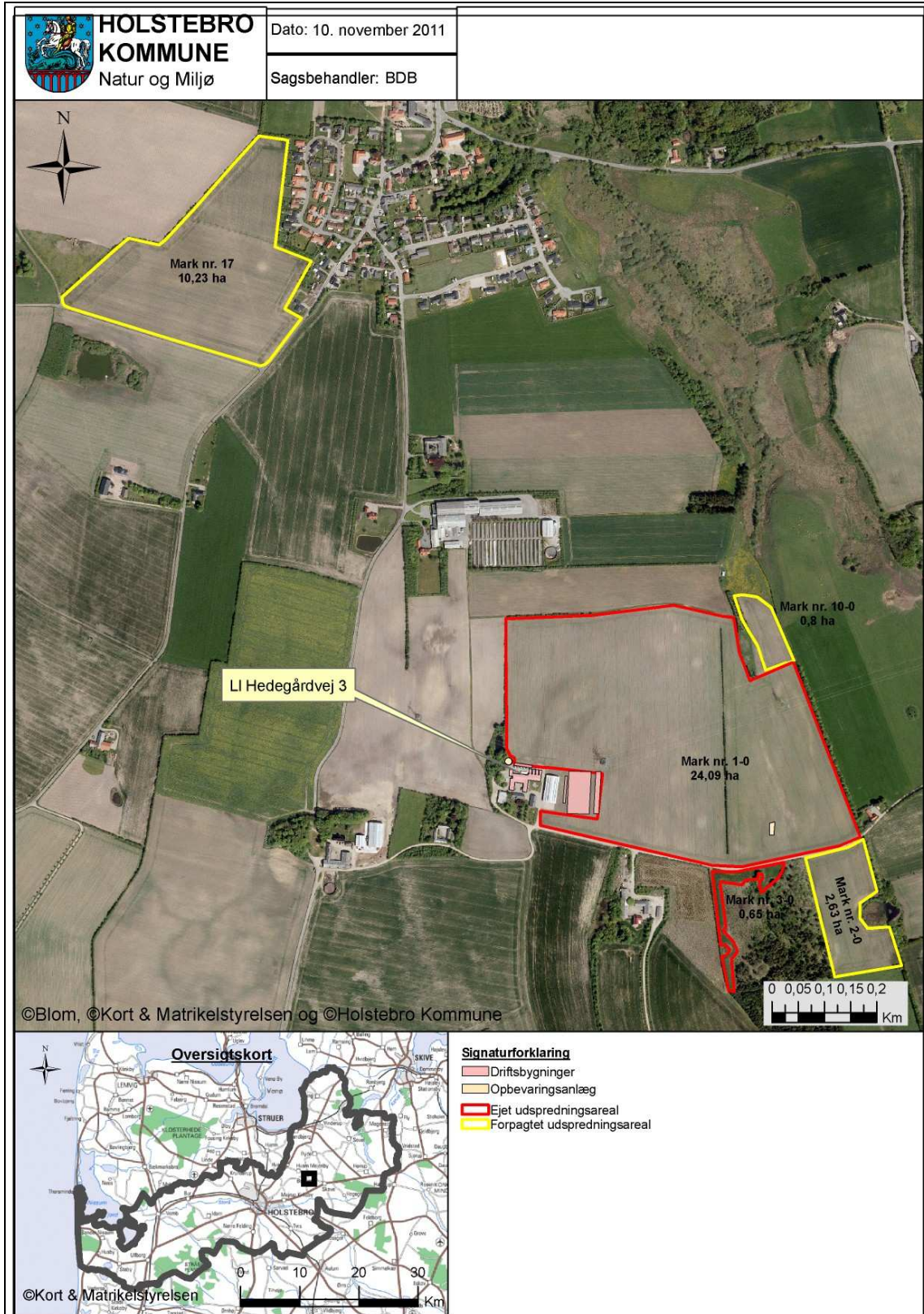
Bilag 8 – Naturområder omkring anlæg og ammoniakdeposition fra anlæg del 2/2

Bilag 9 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

Bilag 9 – Arealer del 1/2

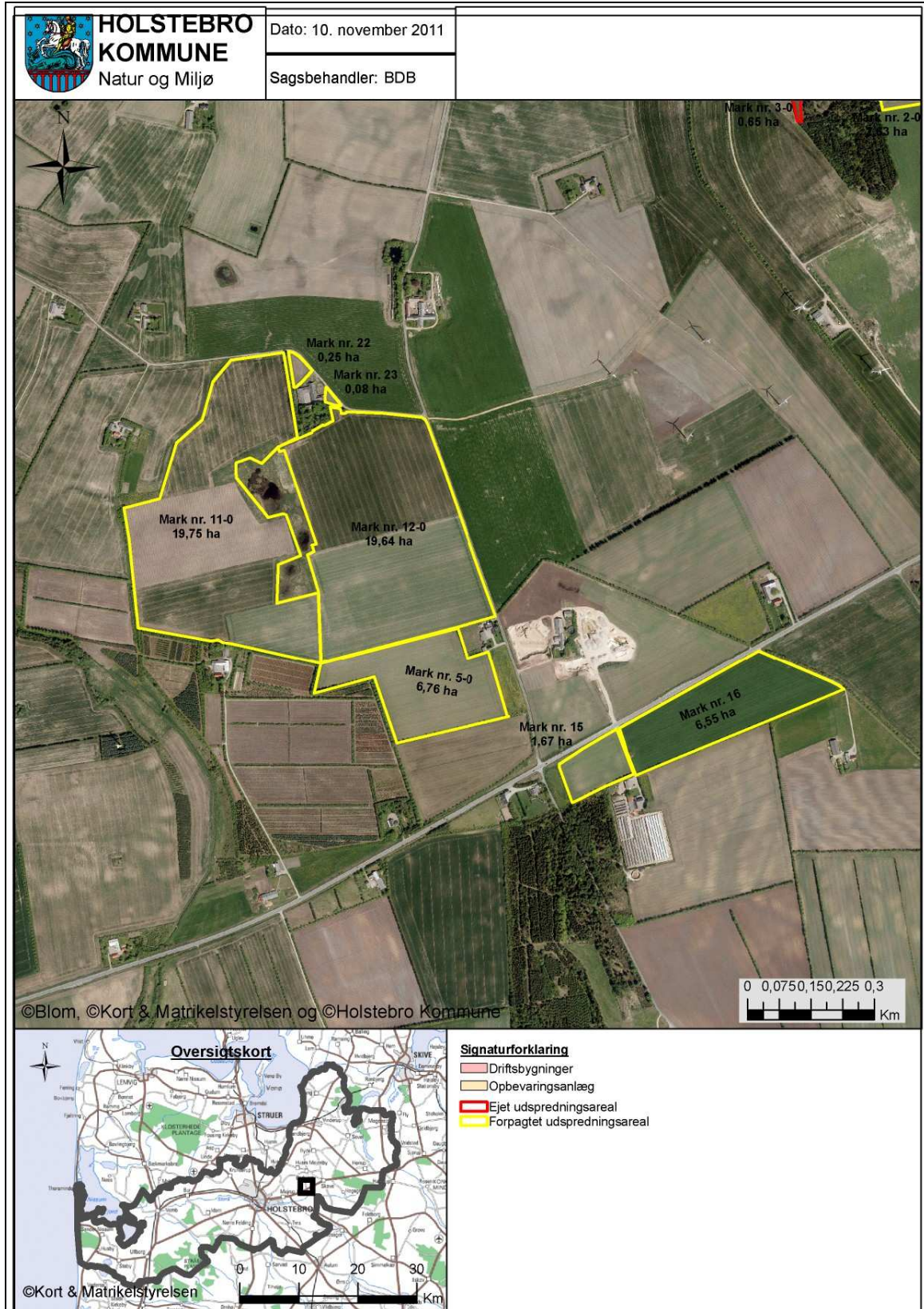

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Arealer del 2/2

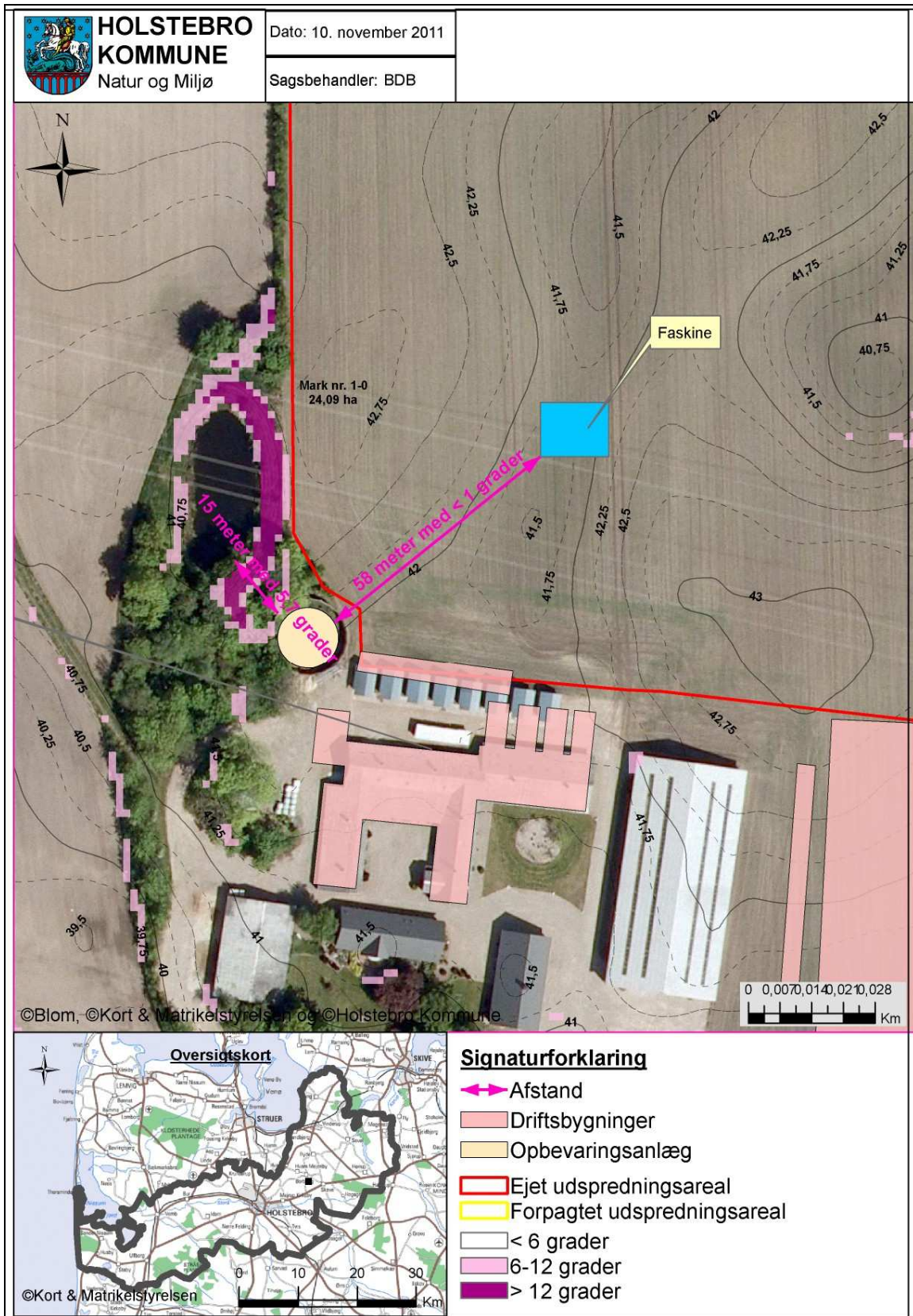

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Risiko for afstrømning fra gyllebeholder

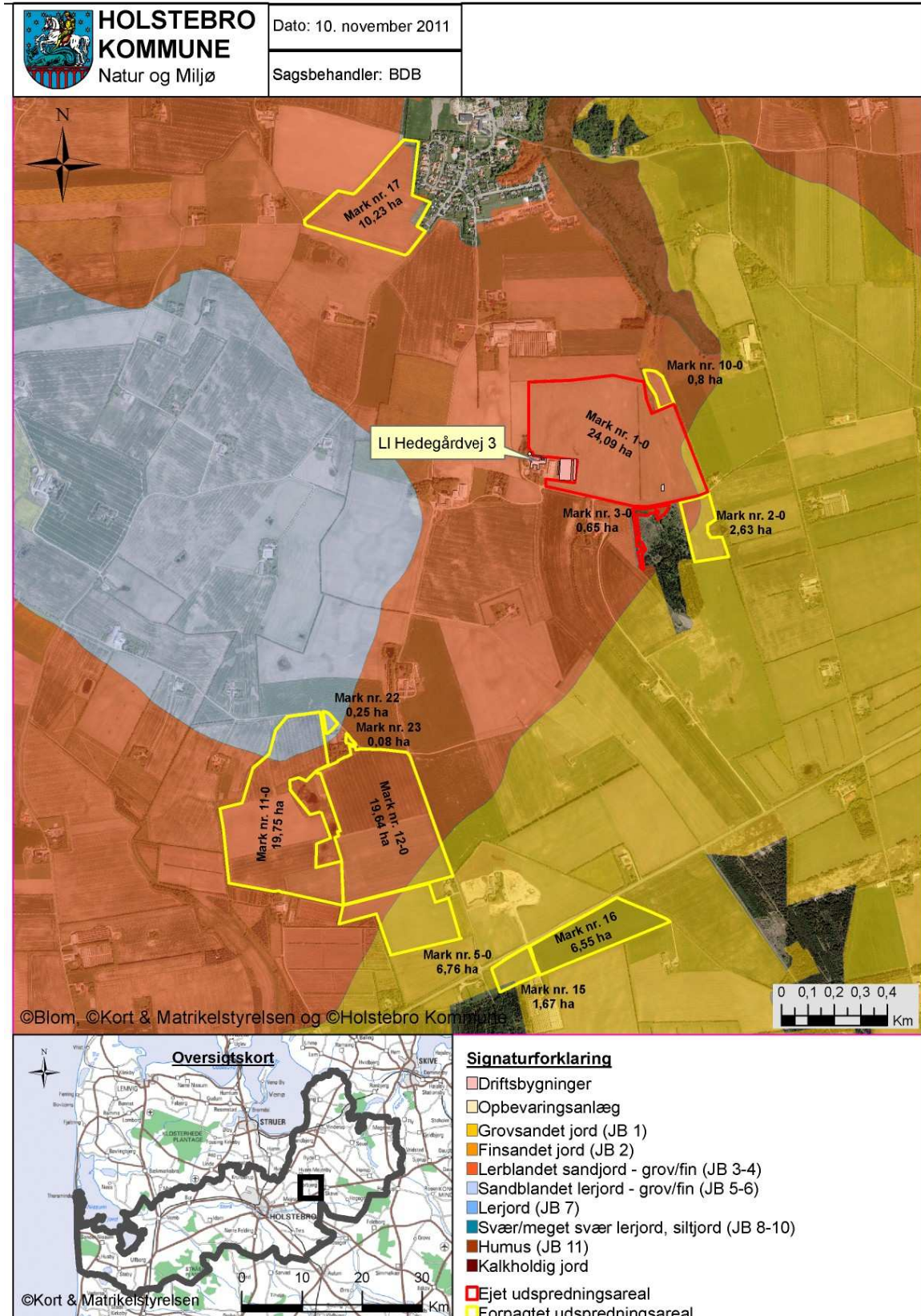
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

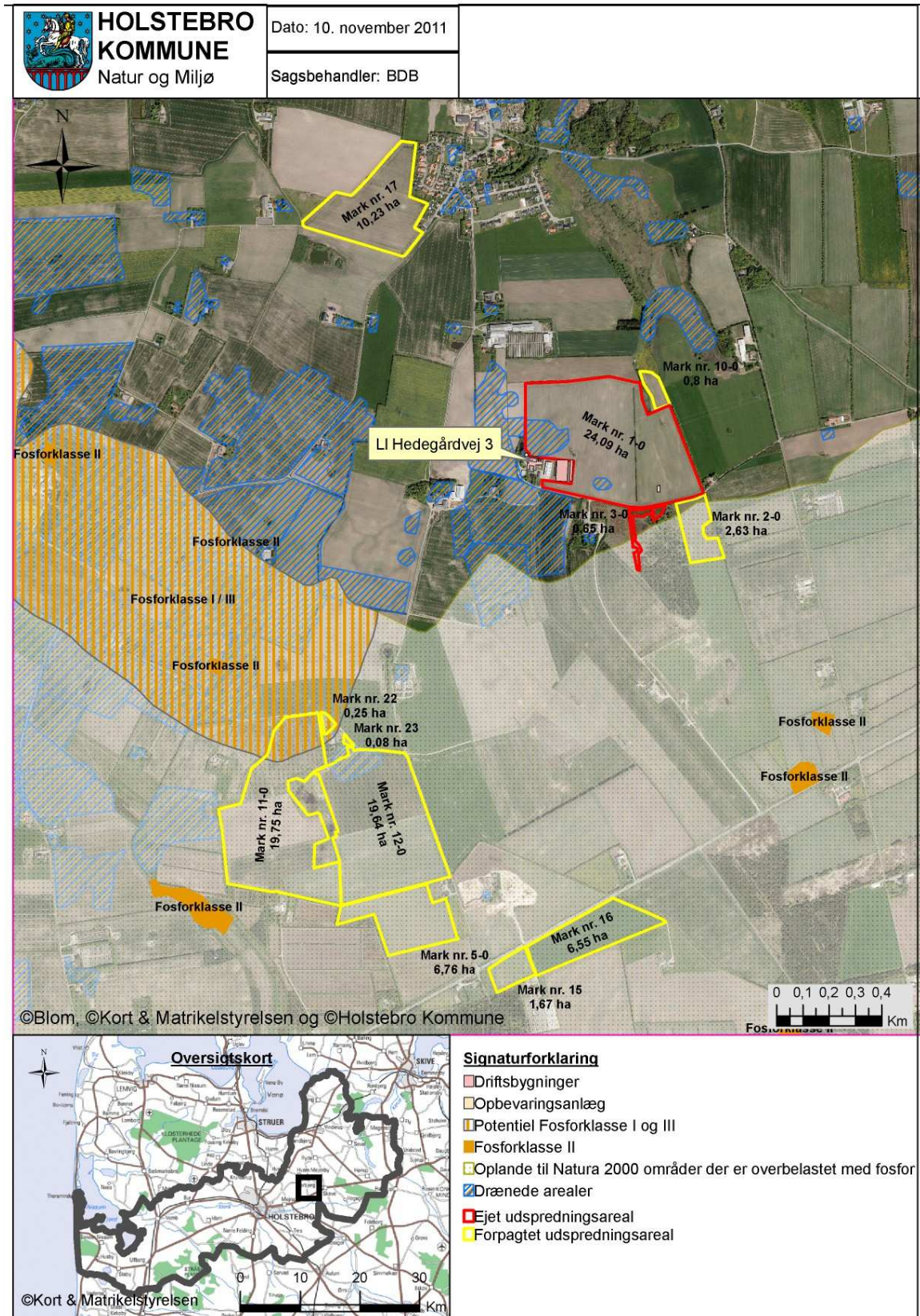
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

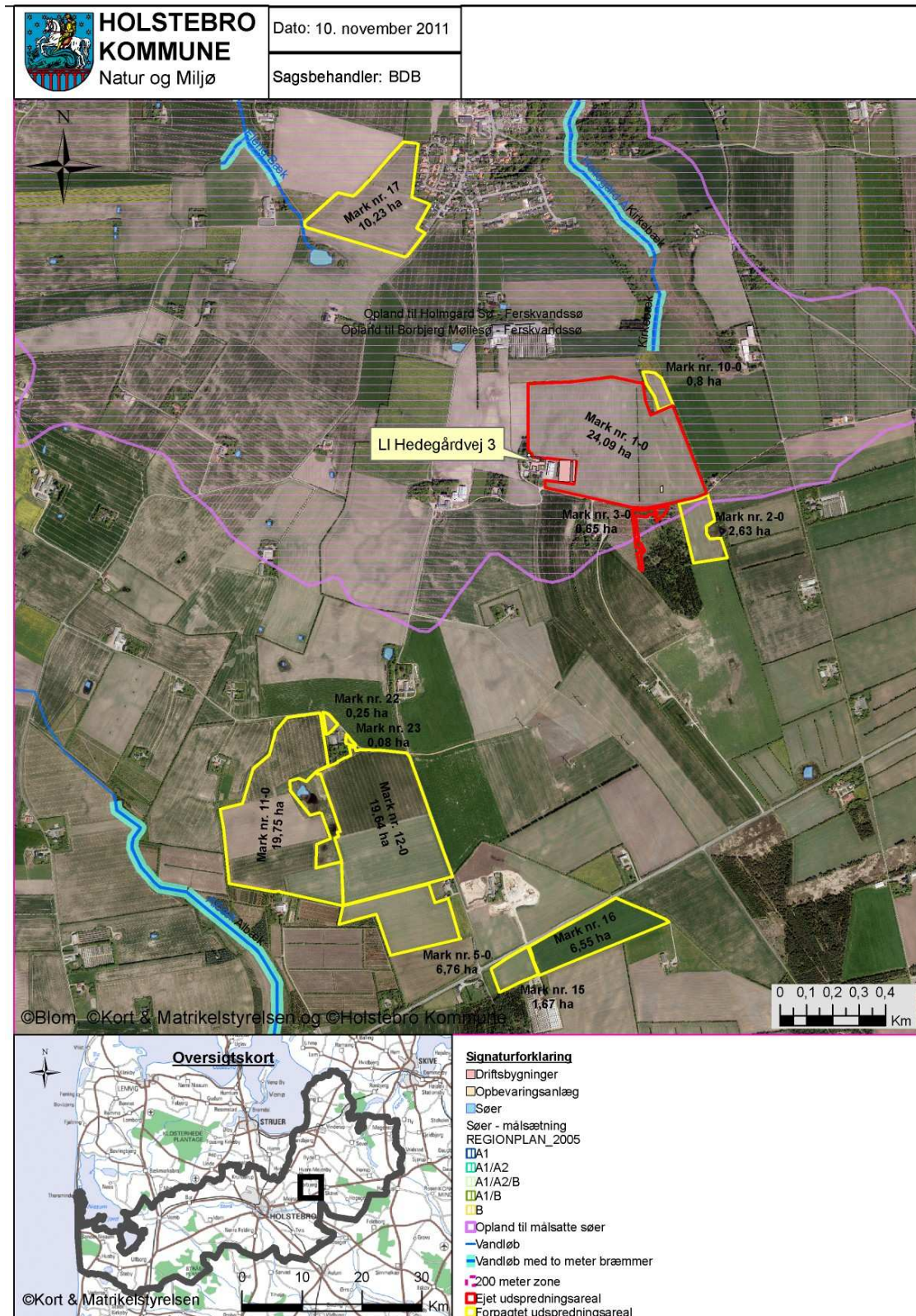
Bilag 11 – Jordbundstyper

Bilag 12 – Fosforklasser, opland og detailafvandingsforhold

Bilag 13 – Fosforfølsomme søer, vandløb og oplande

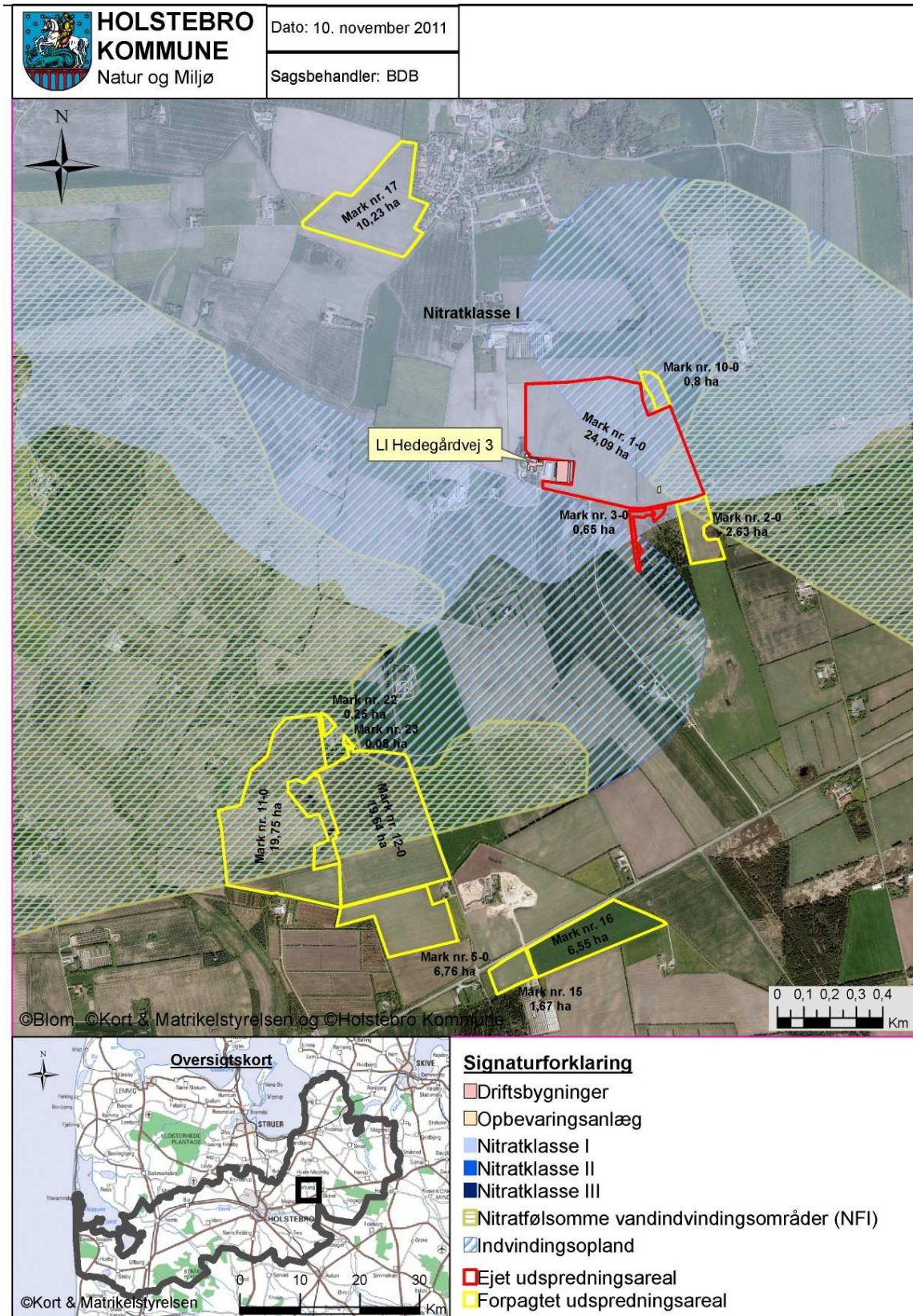

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Risikoområder for nitratudvaskning til overflade- og grundvand

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 15 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagterifregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående.

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, der viser datoer for gennemførte tiltag.

Skal gennemføres minimum hvert 5. år.

Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 15 – Driftsjournal - del 2 / 2

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	1. kvartal			2. kvartal			3. Kvartal			4. kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												
..												
..												

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder tilsvarende information om det kvartalsvise forbrug.

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

 Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 16 – Bemærkninger fra Albert Hedegaard, LI Hedegårdvej 2, 7500 indkommet i offentlighedsperiode

---

Ikke fordi jeg på nogen måde skal forsøge at forhindre udviklingen, men jeg tillader mig helt for egen regning at komme med følgende ide/forslag.

Af tilsendte bilags materiale fremgår at størrelsen på eks. bygning K er 2400 m²

Af 19-7—2011 til mig sendt tegnings materiale fremgår en hal 80*40 m = 3200m²

Bygning L. ser ud til at udgøre 800m².

Dette kun til orientering...

Ved en beliggenhed som foreslået, er der 200m til de 2 nærmeste nabo beboelser

Ved at flytte projektet til nord for Jespers ejendom vil denne afstand forøges betydelig, også til Jespers egen beboelse og velfærds hus.

Den gamle skole vej til Borbjerg er blevet afbrudt delvis ved Minkpapirs udbygning.

Det kunne vel ikke være urimeligt at tænke at minkpapir lagde jord til en ny vej direkte

Over til Hedegårds vej som kompensation for vej byggeriet. eks. i skel til

Jens Nørgaard Sdr. damgård.

Evt. kunne skolevejen flyttes til skel ved Jesper. Jens Nørgaard Sdr Damgaard kunne så få sin mark lagt sammen i et stykke så den ikke er afbrudt af skolevejen.

Forestiler man sig denne ombygning vil der ikke være langt fra Jespers mark (Nord for gården)

Lige over til Hedegårdsvej (ca 300m) og man ville så skåne naboer for den forøgede trafik. Med bla.

gylle til og fra. Jeg har i øvrigt lidt svært ved at forstå , at man ikke ligger den nye gylletank der

hvor gyllen skal bruges i stedet , for når den alligevel skal køres til og fra.

Fordele ved ovennævnte :

Mindre smittefare for Jespers nye besætning da den kommer længere fra vejen.

Bedere udvidels muligheder fremover .

Stører afstand til højspændning.

Mindere trafik ved naboer der bor tæt ved vejen.

Bedere udkørsels/oversigtforhold ved Hedegaardsvej

Stører afstand fra staldene til nabo beboelser.

Kun ca 300 m fra stald til hedegårdsvej imod ca 600 m tæt på naboer.

Med venlig Hilsen

Albert Hedegaard tlf 23718065

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

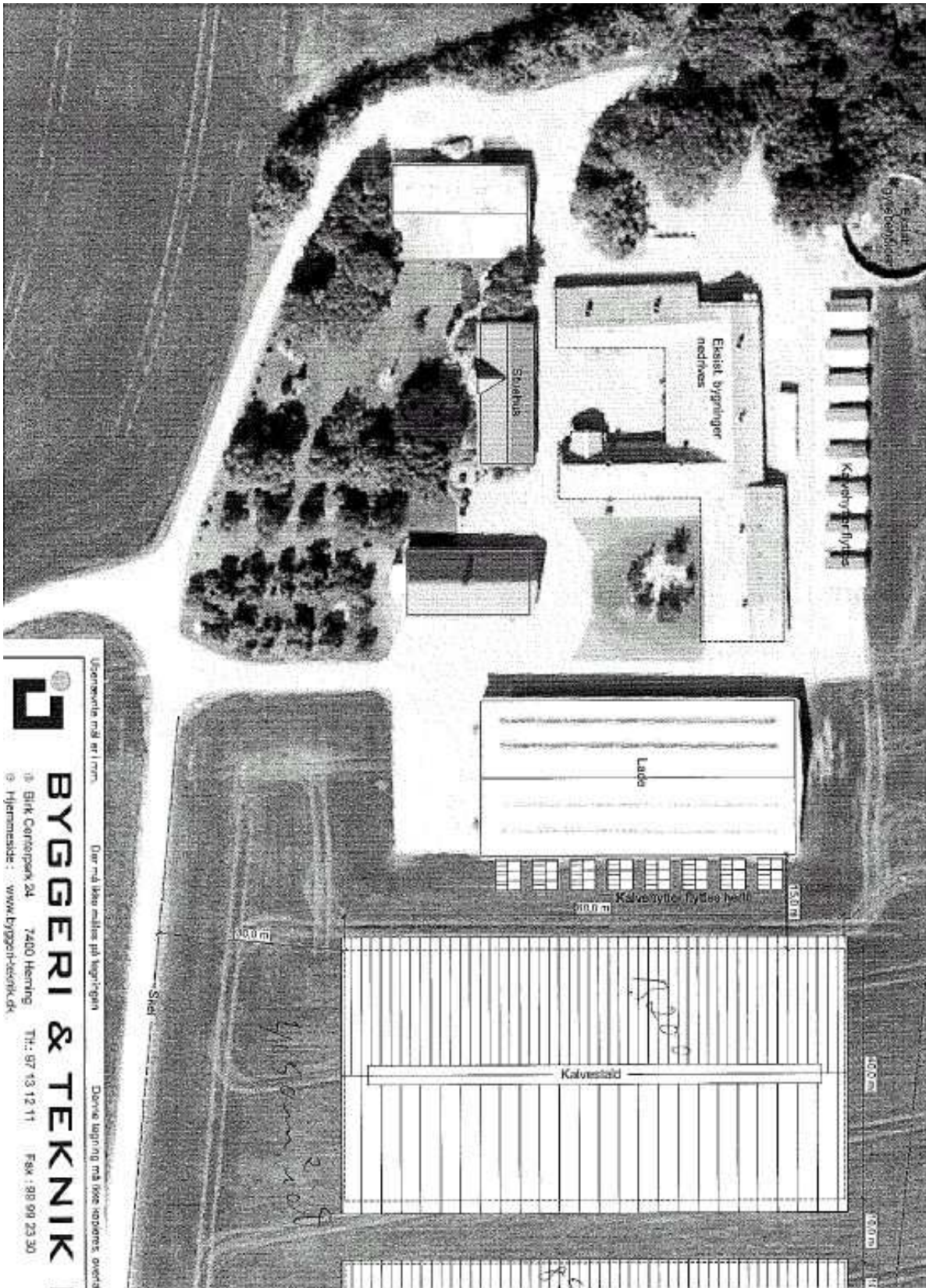
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bygning	Type	Byggeår / Renoveringsår	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Bygningernes fremtidige anvendelse
A	Stuehus						
B	Garage						
C	Maskinhus		280	6	20		
D	Stald		269	6	20	Røde mursten, gråt tag	Fjernes
E	Stald		356	6	20	Røde mursten, gråt tag	Fjernes
F	Stald		216	6	20	Røde mursten, gråt tag	Fjernes
G	Stald		285	6	20	Røde mursten, gråt tag	????????
H	Kalvehytter						
I	Lade		1182	8,5	20	Røde stålplader, gråt tag	
J	Kalvehytter						Stald til bl.a. syge dyr
K	Ny stald		2400	6			Stald
L	Ny stald		480	6			Stald til de små kalve
M	Gylletank	1992	1000 m ³			Grå beton	Afløb fra kalvehytter og spildevand/biogasgylle
N							
O							
P							

TEKNIK OG MILJØ

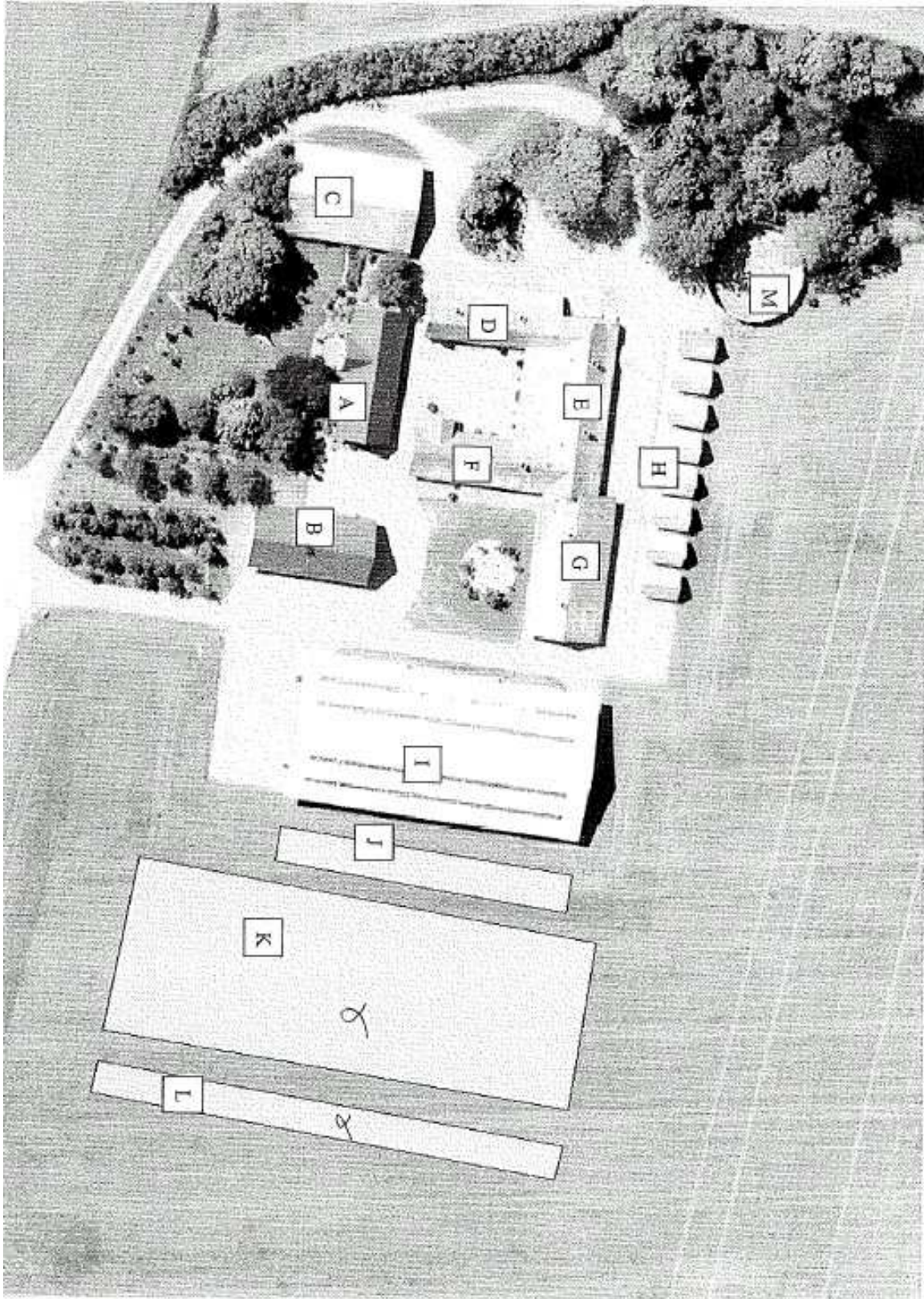
Natur og Miljø

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommunes kommentarer til bemærkninger

Det er af ansøger bekræftet, at størrelserne af bygning nr. K og L vil være hhv. 3.200 m² og 800 m². Dette er tilrettet i nærværende miljøgodkendelse.

I forhold til Albert Hedegaard's forslag om at flytte de ansøgte bygninger nord for den eksisterende bygningsmasse oplyser ansøger, at nybygningerne i så fald minimum ville skulle placeres 93 m nord for de eksisterende bygninger på ejendommen på grund af et 15 m afstandskrav til højspændingsledningerne.

I nærværende miljøgodkendelse er der redegjort for at husdyrbruget er beliggende på Oldtidsvejen, der i kommuneplanen er udpeget som et særligt værdifuldt kulturmiljø. Dette kommer lokalt til udtryk ved at der både nordøst, øst og sydøst for husdyrbruget er beliggende en række kulturhistoriske elementer i form af fredede gravhøje. Ifølge kommuneplanen skal nye anlæg og bebyggelse der opføres inden for særligt værdifulde kulturmiljøer tilstræbes udformet og placeret således, at der ikke sker en forringelse af oplevelsen eller kvaliteten af de bærende kulturhistoriske værdier.

Holstebro Kommune vurderer, at de nye bygninger med den af Albert Hedegaard foreslåede placering ikke vil blive opført i tilknytning til det eksisterende byggeri på ejendommen. Dermed vil husdyrbruget fremstå som to markante uafhængige bygningsmasser, der for især trafikkanter ad Hedegårdvej vurderes at forringe oplevelsen af gravhøjene, der er de bærende kulturhistoriske værdier i netop dette lokalområde. Ved at placere nybygningerne som ansøgt og opføre afskærmende beplantning omkring disse, opnås i stedet én samlet bygningsmasse, som vurderes ikke at forringe oplevelsen af gravhøjene i forhold til det nuværende udtryk jf. nærværende miljøgodkendelse.

I nærværende miljøgodkendelse er vurderet i de enkelte afsnit, hvorvidt det ansøgte projekt forventes at medføre en væsentlig påvirkning af omgivelserne herunder for de nærmeste naboer bl.a. i forhold til støj, transporter og lugt. Den samlede vurdering er, at husdyrbruget ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt under forudsætning af, at de i miljøgodkendelsen stillede vilkår overholdes.

I forhold til Albert Hedegaard's forslag om at etablere en ny adgangsvej til Hedegårdvej nord for ejendommen vurderer Holstebro Kommune, at argumenterne herfor reduceres betragteligt i og med at nybygningerne fastholdes opført øst for den nuværende bygningsmasse i stedet for nord for ejendommen jf. forslaget ovenfor. Da det forventede antal transporter pr. år til og fra husdyrbruget udgør 608 i ansøgt drift svarende til beskedne 1,7 tunge transporter til og fra ejendommen pr. dag, som primært finder sted på hverdage indenfor normal arbejdstid, så vurderer Holstebro Kommune, at der ikke er behov og proportionalitet i at anlægge en ny adgangsvej ud til Hedegårdvej.

Det skal påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 17 – Nyt beplantningsbælte på ejendommen

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927